

Projectvoorstel

Zonneweide Hoeve de Ruif

Berkelaar, gemeente Echt-Susteren

pouderoyentonnaer.nl

Projectvoorstel

Zonneweide Hoeve de Ruif

Berkelaar, gemeente Echt-Susteren

Rapportnummer:	P200851.032.R2/WSC
Initiatiefnemer:	Solarpark Echt-Susteren B.V.
Contactpersoon:	de heer Ruud Derks
Telefoon/ e-mail:	06 – 13 62 05 68 / derks@nagasolar.nl
Status:	Definitief – R2
Datum:	19 januari 2021

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Grondslag.....	3
1.2	Projectlocatie.....	3
1.3	Kansrijke locatie.....	5
2	Landschappelijke inrichting	6
3	Multifunctioneel ruimtegebruik	8
4	Profijtplan.....	9
5	Communicatieplan	11
6	Participatieplan.....	13
6.1	Financiële participatie	13
6.2	Inspraak via klankbordgroep	15
7	Procesplan	17
	Bijlagen	20

1 Inleiding

1.1 Grondslag

Door Solarpark Echt-Susteren B.V. en een aantal betrokken partijen wordt de realisatie van zonneweide Hoeve de Ruif aan de Maasbrachterweg te Berkelaar in de gemeente Echt-Susteren voorbereid. In dat kader is, passend binnen de ‘beoordelingsmatrix zonneparken’ van 14 november 2019, het projectplan 2.0 van 8 mei 2020 geproduceerd. Op basis van de inhoudelijke afwegingen is projectplan voor zonneweide Hoeve de Ruif als een van de vijf beste initiatieven beoordeeld. De realisatie van deze zonneweide in het buitengebied is echter strijdig met het geldend bestemmingsplan.

Om zonneweide Hoeve de Ruif planologisch te realiseren is zowel een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk en dient een omgevingsvergunning activiteit ‘Bouwen’ te worden aangevraagd. De definitieve bouwvergunning is onlosmakelijk verbonden met de aanvraag voor de SDE++-subsidie (najaarsronde 2021).

Om de planologische procedure voor de wijziging van het bestemmingsplan formeel in gang te kunnen zetten, wordt een anterieure overeenkomst tussen de gemeente Echt-Susteren en initiatiefnemer Solarpark Echt-Susteren B.V. gesloten. Onderdeel hiervan is het onderhavige projectvoorstel. Dit projectvoorstel is opgebouwd uit een aantal paragrafen uit voornoemd projectplan, die op onderdelen verder zijn uitgewerkt.

1.2 Projectlocatie

De projectlocatie voor zonneweide Hoeve de Ruif bevindt zich aan de Maasbrachterweg nabij het buurtschap Berkelaar in de gemeente Echt-Susteren. De projectlocatie wordt globaal ingesloten door paardenhouderij Verwijlen, varkenshouderij Kurvers (Livar), het Julianakanaal en de Maasbrachterweg. Het betreft een aantal agrarische percelen die kadastraal bekend zijn als gemeente Echt, sectie R, nummers 250, 251, 551, 552, 553, 554, 558, 560, 231, 239, 240, 241, 246, 515 en 517 en zijn gezamenlijk 4.92.21 ha groot. Op een aantal percelen rusten zakelijke rechten als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht van onder meer Saranne B.V., Gasunie Transport Services B.V., Tennet TSO B.V. en/of Enexis Netbeheer B.V.

Afbeelding 1 De omgeving van het zonneweide Hoeve de Ruif (geel omlijnd)

Afbeelding 2 Kadastrale situatie zonneweide Hoeve de Ruif (rood omlijnd)

1.3 Kansrijke locatie

De realisatie van een kleinschalig zonneweide Hoeve de Ruif op de projectlocatie aan de Maasbrachterweg biedt volop kansen voor deze locatie én de directe omgeving:

- Door de aanwezigheid van de hoogspanningsmasten, de hoogspanningskabels, het kanaal en de visuele impact van het nabij gelegen industrieterreinen en infrastructuur, is deze plek de ideale locatie voor de realisatie van een kleinschalig zonnepark dat nadrukkelijk aansluit op de karakteristieken van het omliggende landschap;
- Deze locatie is al geruime tijd in gebruik als paardenhouderij voor recreatie en sport. Er wordt dus geen functionele landbouwgrond aan de voedselproductie onttrokken;
- Solarpark Echt-Susteren B.V. heeft de beschikbaarheid van toereikende capaciteit van het elektriciteitsnetwerk zeker gesteld bij Enexis. Er is formeel opdracht gegeven een aansluiting te verzorgen. De eerste aanbetaling daarvoor is reeds gedaan eind 2020, om zeker te zijn dat realisatie van de zonneweide in 2022 mogelijk is.
- Het is al een multifunctioneel 'energielandschap' met de hoogspanningsmast en de twee hoogspanningsleidingen op het terrein;
- Het door menselijk handelen, beïnvloede karakter van dit Limburgse landschap leent zich bij uitstek voor een project als dit;
- Een zonneweide op deze locatie dat landschappelijk optimaal is ingepast, zorgt voor toegevoegde waarde in deze dorpsrandzone;
- De zonneweide wordt ook gebruikt om bestaande wandel- en fietspaden met elkaar te verbinden. Hierdoor verbetert de recreatieve toegankelijkheid en ontstaan nieuwe ondernemerskansen voor lokale ondernemers zoals boerderij- en landwinkel Berkelaarshof, restaurant-bistro Maud en Kimz ijs & koffie en Stal Berkelaar;
- Deze zonneweide wordt gerealiseerd op basis van een 'natuur-inclusief' ontwerp gericht op ontwikkeling van gebiedseigen flora en fauna en op regeneratie van de bodem;
- Lokale inwoners kunnen mede-eigenaar worden van dit project en dan daadwerkelijke financiële baten te hebben;
- In dit project wordt getracht ook invulling te geven aan het primaire (opwek)doel van de energietransitie van de gemeente, namelijk zonnepanelen op daken. Hiertoe lopen gesprekken met de eigenaar van de naastgelegen boerderij, tevens grondeigenaar, om circa 1.500 m² dakoppervlak van de agrarische gebouwen van zonnepanelen te voorzien. Bijvangst is de sanering van 1.500 m³ asbesthoudende golfplaten;
- Onderdeel van dit project is een extra financiële injectie aan het (nog op te richten) lokaal sociaal fonds;
- Onderhavig project kan als pilotproject dienen om in samenwerking met universiteiten op het gebied van ecologie, biodiversiteit en voedselproductie in het voedselbos onderzoek te doen naar de effecten van een zonnepark op flora en fauna.

Kortom een zonneweide op deze locatie zorgt voor toegevoegde waarden in dit gebied met extra kansen voor omliggende ondernemers, financiële (participatie) mogelijkheden voor omwonenden alsmede landbouw, natuurontwikkeling, bodemherstel en nieuwe recreatieve routes. Met dit zonnepark wordt een extra laag aan dit bestaande energie-landschap toegevoegd. Dit meervoudig ruimtegebruik is mogelijk, zonder dat functionele landbouwgrond verloren gaat!

2 Landschappelijke inrichting

Landschapsverandering

Door de energietransitie zal ons landschap zichtbaar veranderen. Daar waar nu nog het agrarische bedrijf en –gebruik landschapsbeeld bepalend is, zullen dat op termijn meer mozaïekachtige landschappen, met mengingen van windparken, zonnevelden et cetera worden. Deze maatschappelijke koerswijziging biedt naast weerstand ook kansen; zeker voor de nieuwe generaties. Lokale ondernemers, die onze toekomstige energie dichtbij gaan produceren, staan op. Deze ontwikkeling biedt kansen voor zowel landschap, natuur als recreatie. Hoe dan ook is een zonnepark – in de tijdslijn van landschappen – maar een tijdelijk fenomeen, dat na 25 jaar weer wordt opgeheven. Wij houden daar rekening mee en spelen hier op in, door de landschappelijke inpassing van ieder zonnepark niet alleen functioneel te laten zijn gedurende de exploitatie, maar ook een landschappelijke toevoeging te laten zijn nadat het park weer wordt weggenomen. Zo wordt een landschap opgeleverd met stevig doorgroeide hagen op de terreinranden, passend in en ter versterking van de ruimtelijke structuur ter plaatse; een beter landschappelijk casco voor toekomstige ontwikkelingen dan nu aanwezig is.

Effecten op dorpsranden en woonlocaties

Het plangebied ligt in een relatief klein, open maar middels een landschapshaag reeds omzoomd perceel, in een verder relatief dicht bebouwd en beplant landschap. In een zone direct rond het plangebied komen een beperkt aantal woonlocaties voor. Van hier uit heeft men een zeer beperkt zicht op en naar het zonnepark. Dit is een zeer gunstig locatiekenmerk, dat vrijwel nooit zo optimaal aanwezig is bij dit soort ontwikkelingen. Meest van belang is het zicht vanaf de Maasbrachterweg van de weggebruiker. Een goede visuele inpassing van de zonneweide wordt geborgd door het plaatsen van en handhaven van hagen.

Beleving vanaf de hoofdinfrastructuur

Vanaf de rijkswegen of provinciale wegen is geen zicht op de projectlocatie. De Maasbrachterweg loopt langs de locatie evenals een pad/weg parallel aan de dijk langs het kanaal. Door de insluiting van de locatie tussen het dijklichaam van het kanaal en de belendende agrarische bedrijven, is de locatie vanuit de omgeving alleen zeer plaatselijk en kortstondig zichtbaar voor passanten vanaf de wegen. De locatie en haar inrichting hebben geen invloed op het ruimtelijk beeld van de bredere omgeving.

Conclusie

In deze Visueel Ruimtelijke Analyse (VRA) is de noodzaak en mogelijkheid tot ruimtelijke inpassing i.c. plaatsing van de zonneweide onderzocht. Geconcludeerd is dat, gegeven de programmatische opzet, tot een zeer aanvaardbare inpassing gekomen kan worden binnen het door initiatiefnemers voorgestane plangebied, zonder onevenredige impact op landschappelijke structuren en kenmerken in de bredere omgeving.

Bovendien wordt plaatselijk versterking gegeven aan:

- De verzachting van de dominantie van de dijk langs het kanaal en de hoogspanningslijnen in dit gebied, gezien vanaf de Maasbrachterweg ter hoogte van de projectlocatie;
- Beëindiging van de toenemende verrommeling in de dorpsrandzones tussen beide dorpen door aanleg van eenduidige hagen rond de locatie;
- Een nieuwe betekenis van de groene zone tussen beide dorpen;
- Meerwaarde voor ecologische maatregelen in aansluiting op lijnbeplanting, erven, kanaalzone en boomgaarden in de directe omgeving, door alzijdige toepassing van hagen en een voedselbos tussen deze elementen en ecologisch divers en bloemrijk grasland aan de randen van en onder de panelen.

Om tot een goede en optimale ruimtelijke inbedding te komen op verschillende schaalniveaus is een concreet landschapsplan met beplantingsplan uitgewerkt. Belangrijk om hier te vermelden is dat de noordoosthoek over een oppervlak van circa 1.500 m² wordt ingericht als voedselbos. Het uiteindelijke landschapsplan is door de LKM-commissie van de gemeente Echt-Susteren beoordeeld en akkoord bevonden. Dit landschapsplan is integraal als bijlage 1 aan dit projectvoorstel toegevoegd. Onderstaand figuur geeft schematisch de te realiseren inrichting van de betreffende percelen weer.

Afbeelding 3 Beoogde landschappelijke inrichting projectlocatie

3 Multifunctioneel ruimtegebruik

Ten aanzien van het multifunctioneel ruimtegebruik heeft onderhavige projectlocatie een aantal sterke punten:

- De grootschalige infrastructuur in de vorm van de hoogspanningstracés die op de locatie gesitueerd is en de ligging aan het kanaal zijn belangrijke koppelkansen. Door benutting van de ruimte door zowel het hoogspanningstracé als de zonnepanelen ontstaat de koppeling van twee energielandschappen, zowel het ‘vertrouwde’ energielandschap als het nieuwe energielandschap met zonnepanelen;
- De biodiversiteit van de projectlocatie wordt vergroot door het terrein onder en rondom de panelen in te zaaien met kruidenrijke en bloemrijke grasmengsels. Dit biedt kansen voor bloemen, insecten en kleine knaagdieren. Uit diverse onderzoeken blijkt dat dit positieve effecten oplevert op het gebied van biodiversiteit;
- Aanvullingen zoals de hagen en struwelen, voedselbos, zitstokken voor uilen en roofvogels en een bijenhotel zullen dit effect verder versterken. Gefaseerd en extensief terreinbeheer leiden tot een voldoende divers en afwisselend groen terrein;
- De locatie wordt momenteel gebruikt als grasland voor het houden van sport- en recreatie paarden. Voor het onderhoud van de weilanden wordt gebruik gemaakt van begrazing door schapen van een lokale kudde uit de gemeente Echt-Susteren. Uit gesprekken met de schaapsherder is reeds gebleken dat begrazing door schapen zondermeer kan worden doorgezet bij realisatie van het zonnepark;
- De kleinschalige uitloop van het Livar-kloostervarken kan helaas geen doorgang vinden. Solarpark Echt-Susteren B.V. onderzoekt of behalve begrazing door schapen, wat zonder meer toepasbaar is onder zonnepanelen, of het telen van gewassen tussen de zonnepanelen mogelijk is. Ten aanzien van het onderwerp gewassenteelt, ecologie en biodiversiteit in combinatie met grondgebonden zonneparken vindt momenteel veel onderzoek plaats.
- In het kader van het thema ‘dubbel grondgebruik’ kan onderhavig project als pilot en voorbeeldproject dienen om te experimenteren welke vormen van dubbel grondgebruik haalbaar en het meest effectief zijn. Solarpark Echt-Susteren B.V. staat in contact met de universiteiten van bijvoorbeeld Wageningen en Utrecht en kan middels onderhavig project een separaat onderzoeksproject starten om kennis over de combinatie zonneweides en agrarisch medegebruik en biodiversiteit te vergaren;
- De noordoosthoek van de projectlocatie, waar ook het inkoopstation van Enexis komt, wordt over een oppervlak van circa 1.500 m² ingericht als voedselbos. Dit plan is geconcretiseerd door CNME (Centrum voor Natuur- en Milieueducatie) uit Maastricht en verwerkt in het landschapsplan (bijlage 1).

4 Profijtplan

Het profijtplan (financiële participatie) is door de Energiecoöperatie Echt Susteren Energie (ESE) tijdens de digitale omgevingsdialoog op 18 november 2020 uitvoering toegelicht en besproken. De ideeën, wensen en voorkeuren uit de omgevingsdialoog vormen de basis voor dit profijtplan. Primair hebben wij het volgende voor ogen.

Hoe

De participatiemodellen en de uiteindelijke vormgeving worden afgestemd met omwonenden en ondernemers middels een transparante omgevingsdialoog. De output wordt als input voor het profijtplan gebruikt. Gezamenlijk zal met een, door lokale inwoners gerunde Energie-coöperatie, worden gezorgd dat iedereen in de omgeving kan participeren in dit project.

Gemaakte afspraken worden door de Energiecoöperatie ESE geformaliseerd met de desbetreffende belanghebbenden voor aanvang van de bouwwerkzaamheden of in ieder geval na onherroepelijk verlenen omgevingsvergunning en definitief toekennen van de benodigde subsidie (SDE++). De exacte juridische structuur hoe dit vormgegeven wordt, wordt nader bepaald (bijv. een stichting).

Eigendom

Voor de realisatie en exploitatie van het zonneweide 'Hoeve de Ruif' is de besloten vennootschap Solarpark Echt-Susteren B.V. opgericht met een geplaatst aandelenkapitaal ter hoogte van € 1.000,-. Met de Energiecoöperatie ESE is overeengekomen dat zij 50% van het aandelenvermogen, en hiermee 50% van het eigendom, van de voornoemde B.V. in haar eigendom zal overgaan. Bepaald moet nog worden op welke wijze dit vorm gegeven gaat worden. Twee opties lijken daarbij mogelijk:

- De energiecoöperatie ESE koopt tegen nominale waarde 50% van de aandelen;
- Door de B.V. wordt het geplaatst aandelenkapitaal verhoogd met € 1.000,-. Dit bedrag wordt vervolgens door de Energiecoöperatie ESE gestort waardoor zij voor 50% eigenaar wordt van de B.V.

De beschreven eigendomsverdeling inclusief notariële vastlegging wordt bij voorkeur gerealiseerd voor de aanvraag SDE subsidie en uiterlijk voor aanvang bouw.

Wie – Lokale gemeenschap

Nadruk ligt op koppelkansen voor de lokale gemeenschap Berkelaar en de directe omgeving:

- Zorgboerderij;
- Ijsboerderij in relatie tot de fruitboomgaard, dus fruitijs van lokale bodem;
- Livar-kloostervarkens koppelen aan de bistro;
- Wandel-, fiets- en ruiterspaden zoals een 'ommetje' richting kern Berkelaar en de lokale horecaondernemers;
- Educatief punt en rondleidingen voor schoolkinderen.

Wie – Omgevingsfonds

Naast genoemde lokale koppelingen wordt door Solarpark Echt-Susteren B.V., in samenwerking met de lokale Energiecoöperatie ESE, gefaciliteerd in het opzetten van een lokaal sociaal fonds, het omgevingsfonds. Jaarlijks wordt € 0,40 per jaarlijks geproduceerde MWh door de zonneweide afgedragen aan het omgevingsfonds. Het exacte bedrag wordt jaarlijks na afloop van het boekjaar bepaald aan de hand van de formeel gerealiseerde productiecijfers.

De bestemming van de gelden van dit fonds mag alleen de lokale gemeenschap dienen en de gelden worden uitsluitend gebruikt voor maatschappelijk/publieke doeleinden. Het project zal het bedrag storten in een zelfstandig gebiedsfonds, dat wordt beheerd door de lokale gemeenschap, zonder invloed van de initiatiefnemer. De stichting voor het gebiedsfonds zal worden opgericht door de gemeente Echt-Susteren. In de komende maanden zal de gemeente Echt-Susteren dit gebiedsfonds verder uitwerken en komen meer details over de doelstelling, structuur en organisatie beschikbaar. Naar verwachting zal in 2023 een eerste donatie aan dit fonds plaats vinden.

Indien de buurtvereniging, om welke reden dan ook, het beheer van deze gelden niet meer kan uitvoeren, wordt door de Energiecoöperatie ESE in overleg met de gemeente en Energiepark Echt-Susteren een andere entiteit of werkwijze voor het beheer van deze gelden bepaald.

De Energiecoöperatie ESE verzorgt communicatie naar mogelijke leden over de coöperatieve mogelijkheden in het project. Het hele project wordt actief gecommuniceerd met de lokale omgeving. De ligging van de projectlocatie laat zien dat het aantal direct belanghebbenden klein is.

Met al deze belanghebbenden wordt intensief gecommuniceerd door middel van persoonlijke gesprekken en (digitale) inspraakavonden. Communicatie is verder uitgewerkt in hoofdstuk 5.

5 Communicatieplan

Het communicatieplan is opgesteld op basis van de thema-analyse en de stakeholder-analyse zoals opgenomen in paragraaf 5.1 en bijlage 2 van het projectplan 2.0. Echter niet alle stakeholders willen of kunnen op dezelfde wijze een hun inbreng leveren bij het tot stand komen van dit zonnepark, en dat is ook niet nodig. Bij het kiezen van de dialoogvorm met de diverse stakeholders, hebben wij in eerste instantie onderscheid gemaakt tussen twee dialoogvormen, zijnde 1) **Informer**en en 2) **Con**sulteren. Een derde dialoogvorm die wij onderscheiden is 3) **Particip**eren.

Ad.1 Informeren – alle stakeholders

Bij informeren ligt de nadruk op informatieoverdracht. Goede informatieoverdracht is essentieel voor het behalen van ons hoofddoel: “De ontwikkeling van een zonneweide die wordt gedragen door de gemeenschap en die een toegevoegde waarde aan dit gebied kan leveren”. Als mensen beter geïnformeerd zijn, begrijpen zij beter waarom het initiatief nodig is en wat het voor hen gaat betekenen. Goede en accurate informatievoorziening over wat het zonnepark precies inhoudt, kan discussies en onrust voorkomen. Daarnaast is het van groot belang om stakeholders goed te informeren over wat zij wel en niet kunnen verwachten. Goede informatievoorziening vereist aansluiting bij de behoefte en het niveau van de doelgroep.

Informeren gebeurt mede aan de hand van beeldmateriaal zoals het landschapsplan, zichtlijnen op de locatie, uitleg over de formele planologische procedure met mogelijkheden tot bezwaar, en (financiële) participatie mogelijkheden (dit laatste in samenwerking met de energiecoöperatie);

Alle omwonenden en direct belanghebbenden worden of zijn door de grondeigenaar middels een persoonlijk gesprek geïnformeerd over het initiatief. Voor deze communicatievorm is gekozen omdat de grondeigenaar, tevens eigenaar en bewoner van de naastgelegen boerderij, de meeste omwonenden persoonlijk kent. Het plangebied is onderdeel van de huiskavel van de boerderij. De ontwikkeling van deze zonneweide heeft dan ook direct gevolgen voor de (intensiteit van de bedrijfsvoering van de) boerderij. De relatie van het plangebied, zijnde de huiskavel en de boerderij, met de ontwikkelingen op de boerderij zelf hebben als het ware automatisch geleid tot een overleg tussen de grondeigenaar en de omwonenden.

Nadat alle omwonenden en direct belanghebbenden zijn persoonlijk geïnformeerd, is het initiatief kenbaar gemaakt in de lokale media ‘Weakbald’ en is een persbericht uitgegeven over dit plan. Dit persbericht wordt verstuurd naar onder andere dagblad De Limburger en het lokale nieuwskrantje.

Gelijktijdig met publicatie in de traditionele media is de website <https://zonneweide-hoevederuif.nl/> met e-mailadres geopend. Zodoende kunnen belangstellenden ook via email hun reacties kenbaar maken.

Als onderdeel van informeren is planvoornemen en het landschapsplan op zowel op 18 november 2020 als op 8 december 2020 (digitaal) toegelicht aan de (direct) omwonenden en uitgenodigde stakeholders. Belangrijkste aandachtspunten zijn als volgt samen te vatten:

- De geplande fruitboomgaard (G) in de noordoosthoek van circa 1.500 m² wordt specifiek als voedselbos uitgewerkt in ingericht door CNME.
- Vanwege de stressgevoeligheid van de Livar-varkens kan het idee om een deel van de zonneweide in te richten voor agrarisch medegebruik voor deze scharrelvarkens van de naastgelegen Livar-varkensboerderij helaas niet verder worden uitgewerkt;
- De hoogte en de dikte van de hagen en struwelen worden aangepast aan de wensen van de omwonenden en de kwaliteitscommissie LKM van de gemeente;
- De situering en landschappelijke inpassing van het geplande wandelpad, als (ecologische) verbinding tussen het Julianakanaal en de Maasbrachterweg is na overleg met de direct betrokkenen vastgesteld.

Alle reacties en suggesties zijn verzameld en verwerkt in het communicatieplan dat als bijlage 2 aan dit projectvoorstel is toegevoegd. In dat document zijn ook de vervolgstappen inzake communicatie verder uitgewerkt

- Doorlopend: update website en nieuwsbrieven;
- 08-01-2021: uitnodiging webinar 18-01-2021 (brief en e-mail);
- 12-01-2021: presentatie definitief ontwerp in 't Weakblaad;
- 18-01-2021: online toelichting (webinar) definitief ontwerp zonneweide;
- Eerste kwartaal 2021: overleg buurtvereniging;
- Februari 2021: vorming klankbordgroep;
- Tweede kwartaal 2021: brochure participatiemogelijkheden;
- Eind zomer 2021: gezamenlijke inrichting voedselbos;

Zoals uit bovenstaande blijkt is voor de realisatie van dit plan sterk ingezet op communicatie. Uit de reacties die tot op heden via de verschillende communicatiekanalen zijn opgehaald blijkt dat, waar de omgeving in het begin nogal sceptisch was, het er nu op lijkt dat er voldoende draagvlak is voor deze zonneweide. Het is een evenwichtig plan dat samen met de omgeving is en verder wordt vormgegeven. Voor meer details over de huidige status van de communicatie verwijzen wij naar het communicatieplan dat integraal als bijlage 2 is toegevoegd.

6 Participatieplan

Inwoners en bedrijven van de gemeente Echt-Susteren wordt de mogelijkheid geboden financieel te participeren in zonnepark Berkelaar. Daarnaast wordt de mogelijkheid geboden inspraak te krijgen bij de ontwikkeling en de realisatie van het zonnepark.

6.1 Financiële participatie

Voor de financiële participatie worden samen met de energiecoöperatie Echt-Susteren twee mogelijkheden onderzocht:

1. Participatie middels postcoderoos;
2. Participatie middels de uitgifte van participaties/ aandelen.

Postcoderoos

De regels omtrent de postcoderoos zijn aan veranderingen onderhevig. In de komende periode wordt onderzocht in hoeverre deze regeling nog interessant kan zijn voor omwonenden en belanghebbenden. Indien voor een postcoderoos wordt gekozen, gelden hiervoor de volgende regels:

- Per adres kunnen maximaal circa 30 panelen worden gekocht;
- De administratieve postcode wordt zodanig gekozen dan bewoners van Echt-Susteren maximaal profijt hebben.

Wordt het aantal beschikbare panelen overschreden i.c. maximaal 50% van het aantal zonnepanelen op het park, worden inschrijvingen voor 9 panelen en minder voor 100% toegekend en hierboven proportioneel.

Participatiebewijzen

Bewoners en bedrijven van de gemeente Echt-Susteren krijgen de mogelijkheid financieel te participeren in het zonnepark. De participatiebewijzen worden uitgegeven door Echt-Susteren Energie Coöperatie 'Echt Duurzaam' U.A. De op deze wijze verkregen gelden worden voor 100% en direct geïnvesteerd in het zonnepark.

Het eigendomsrecht van dat gedeelte van het zonnepark wordt door Echt-Susteren Energie Coöperatie 'Echt Duurzaam' U.A., namens de participatiehouders, uitgevoerd. Het gevoerde beleid wordt minimaal één keer per jaar ter goedkeuring voorgelegd aan de participatiehouders. Participatiehouders zijn automatisch lid van Echt-Susteren Energie Coöperatie 'Echt Duurzaam' U.A.

Om zoveel mogelijk inwoners van de gemeente Echt-Susteren te laten participeren in het zonnepark, wordt de nominale waarde van één participatiebewijs € 100,-. Het verwachte jaarlijkse rendement is minimaal 3% tot 4% en wordt bepaald bij uitgifte. Hiernaast geven de participatiebewijzen recht op winstdeling en medezeggenschap.

De volgorde van toekenning van participatiebewijzen is als volgt:

- Schil 1: Direct aanwonenden, omliggende grondeigenaren, inwoners wijk Berkelaar, bedrijven in het gebied de Berkelaar;
- Schil 2: Overige inwoners en bedrijven gemeente Echt-Susteren;
- Schil 3: Inwoners en bedrijven Maasgouw en Roerdalen;
- Schil 4: Indien onvoldoende participaties worden gerealiseerd in de schillen 1 t/m 3, wordt in overleg met de gemeente Echt-Susteren bepaald welke acties nodig zijn om alsnog het gewenste aantal participaties te kunnen verkrijgen.

Bovenstaande volgorde houdt in dat inwoners en bedrijven voorrang krijgen bij de toekenning van participatiebewijzen ten opzichte van inwoners en bedrijven van een navolgende schil. Hiernaast geldt, indien het aantal beschikbare participaties binnen een schil overschreven, worden dan worden inschrijvingen t/m € 5.000 voor 100% toegekend en inschrijvingen meer dan € 5.000 proportioneel.

Planning januari – augustus 2021

- Door de Energiecoöperatie Echt-Susteren worden de algemene voorwaarden voor de participaties samengesteld. Hiervoor wordt samengewerkt met de gemeente en gebruik gemaakt van de kennis die bij RESCOOP Limburg en bij Energie Samen aanwezig is;
- De juridische kaders en randvoorwaarden voor de participaties worden in kaart gebracht zodat bij vervolg acties hiermee rekening kan worden gehouden. Ook hier wordt gebruik gemaakt van kennis die bij andere coöperaties aanwezig is;
- Inventarisatie van de mogelijkheden de participaties, belastingtechnisch, als groene belegging te zien. Hierdoor ontstaat voor particulieren de mogelijkheid een additionele vrijstelling te verkrijgen voor de vermogensrendementsheffing;
- Voor de participatiemogelijkheden wordt door de Energiecoöperatie Echt-Susteren in samenwerking met Naga Solar een prospectus samengesteld. In deze prospectus wordt een duidelijk beeld gegeven van de business case, de te verwachten rendementen en de risico's en op welke wijze ingeschreven kan worden;
- Notariële werkwijze en procedures bepalen.

Planning september 2021 – maart 2022

- Publicaties, de Limburger, Weakblad, over participatie mogelijkheden;
- Verspreiding bij alle huishoudens en bedrijven binnen de gemeente, van de prospectus;
- Het verzorgen van informatiebijeenkomsten, wijkgericht, over de participatie mogelijkheden;
- Openstellen van de mogelijkheid tot inschrijven voor inwoners en bedrijven gemeente Echt-Susteren;
- Inschrijvingen beoordelen;
- Mogelijkheid inschrijvingen uitbreiden indien nodig.

Planning december 2021 – mei 2022

- Participaties toekennen;
- Storting participatie gelden;
- Herkomst gelden beoordelen.

6.2 Inspraak via klankbordgroep

Bewoners en bedrijven uit de directe omgeving wordt de mogelijkheid geboden inspraak te krijgen bij de ontwikkeling en realisatie van het zonnepark. Hiervoor wordt een klankbordgroep geformeerd, die een essentieel onderdeel van de omgevingsdialog vormt. De klankbordgroep adviseert de initiatiefnemer over de zaken zoals landschappelijke inrichting van het park en de invulling van het profijtplan en de terugvloeiing van gelden naar de gemeenschap.

Doel klankbordgroep

Beoordelen van de plannen voor het zonnepark, advisering aan initiatiefnemer over landschappelijke inrichting, invulling profijtplan en terugvloeiing van gelden naar de gemeenschap;

- Opbouwend en positief kritisch meedenken over een kwalitatief goede inrichting van het totale plangebied;
- Bevorderen van de inspraak door de omgeving, inbreng van gebiedskennis, verschillende belangen en extra creativiteit in het project;
- Verbinding met en inbreng van stakeholders in het projectgebied;
- Voorstellen van alternatieven, binnen de fysieke plangrenzen;
- Beoordelen van wensen, ideeën, bezwaren (zorgen) en opmerking die tijdens de informatieavonden verzameld zijn;
- Toezien op de realisatie van het zonnepark.

Organisatie en samenstelling

- De leiding is in handen van een voorzitter;
- Het klankbord is samengesteld op basis van een evenwichtige mix van stakeholders zoals omwonenden, lokale (agrarische) ondernemers, leden van de Energie Coöperatie Echt-Susteren en Natuur en Milieu Federatie Limburg;
- Leden van het klankbord committeren zich aan de opgestelde spelregels;
- Om de effectiviteit en slagvaardigheid van de klankbordgroep te bevorderen, wordt het aantal leden beperkt tot maximaal acht;
- De initiatiefnemer/ omgevingsmanager is adviserend aanwezig bij overleggen vanuit betrokkenheid met de omgevingspartijen en de koppeling tussen de diverse pijlers van het project in de gaten te houden.

Werkwijze

- Samen zijn de leden verantwoordelijk voor het succes van het klankbord;
- Deelname is vrijwillig, maar niet vrijblijvend. De voorzitter zal de verwachtingen van de leden regelmatig peilen;
- Positief kritisch en oplossingsgericht meedenken zijn de kernwoorden voor de werkhouding van de leden: Samen wordt gezocht naar de goede balans waarin alle belangen en wettelijke eisen optimaal tot hun recht komen;
- De klankbordgroep is open en transparant, wat betekent:
 - Verwachtingen zijn helder uitgesproken;
 - Heldere communicatie vanuit initiatiefnemer over de stand van zaken m.b.t. voortgang, ontwerp en eventuele onderzoeken;
 - Iedereen moet vrij kunnen praten en de mogelijkheid hebben het niet eens te zijn met elkaar;

- De voorzitter is de enige spreekbuis van de klankbordgroep. Leden van de klankbordgroep kunnen alleen op persoonlijke titel naar buiten communiceren.
- In het advies streeft het klankbord naar consensus, al is dit geen doel op zich. Bij tegengestelde meningen en/of belangen wordt dit in het advies helder en beargumenteerd verwoord. Er is geen sprake van een verplicht eindbesluit of oordeel. Meedenken is niet per definitie hetzelfde als ermee instemmen. Dit zal ook duidelijk worden weergegeven in het advies;
- In de advisering wordt tijd ingeruimd voor het raadplegen van ieders achterban.

Praktische zaken

- De initiatiefnemer regelt per vergadering een geschikte locatie, bij voorkeur nabij het plangebied;
- De stukken worden tijdig verstrekt;
- De beschikbare stukken voor de klankbordgroep worden als vertrouwelijk behandeld, tenzij anders aangegeven;
- Deelname aan de klankbordgroep gebeurt op vrijwillige basis, wat inhoudt dat hier geen vergoeding tegenover staat.

Planning

- Gedurende de maanden januari t/m maart 2021 wordt de klankbordgroep door de initiatiefnemer Solarpark Echt-Susteren B.V. in samenwerking met de energie coöperatie Echt-Susteren samengesteld. Hierna kunnen de overleggen worden gepland;
- De overleggen hebben voldoende tussentijd om de leden in staat te stellen stukken te lezen en te beoordelen;
- In de voorbereiding naar de realisatie van het zonnepark vindt maandelijks overleg plaats, indien nodig en gewenst. Gedurende de realisatie van het park vindt dit overleg waarschijnlijk elke twee maanden plaats;
- Het klankbord blijft actief tot het park in exploitatie wordt genomen.

7 Procesplan

De realisatie van zonneweide Hoeve de Ruif in het buitengebied van de gemeente Echt-Susteren is strijdig met het geldend bestemmingsplan. Om deze zonneweide planologisch te realiseren is een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk. Belangrijk is te benoemen dat de bestemming 'Agrarisch' ongewijzigd blijft en dat functieaanduiding 'zonnepark' wordt toegevoegd. Voor de bouw dient een omgevingsvergunning activiteit 'bouwen' te worden aangevraagd. Deze omgevingsvergunning 'Bouwen' is ook nodig voor het aanvragen van de SDE-subsidie. Gezien het feit dat de uitgebreide ruimtelijke procedure moet worden doorlopen, is het streven de openstellingsronde van de SDE++ najaar 2021 te benutten voor dit project.

(Ontwerp)bestemmingsplan

Om in deze situatie tot een vastgesteld bestemmingsplan te komen wordt eerst een ontwerp-bestemmingsplan gemaakt dat, na onderlinge afstemming, door de gemeente Echt-Susteren zes weken ter visie wordt gelegd. In deze periode kunnen belanghebbenden zienswijzen indienen. Nadat de ingekomen zienswijzen zijn beantwoord, stelt de gemeenteraad het bestemmingsplan vast. Bij ongewijzigde vaststelling wordt het vaststellingsbesluit binnen twee weken gepubliceerd. Bij gewijzigde vaststelling vindt dit na maximaal zeven weken plaats. Na publicatie start de beroepstermijn van zes weken. Het vaststellingsbesluit staat open voor beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

- **Geen beroep**

Indien geen beroep is ingesteld treedt het bestemmingsplan een dag na afloop van de beroepstermijn in werking. Het bestemmingsplan is dan tevens onherroepelijk.

- **Wel beroep en geen voorlopige voorziening**

Indien wel beroep is ingesteld, maar geen verzoek om voorlopige voorziening is ingediend, treedt het bestemmingsplan een dag na afloop van de beroepstermijn in werking, maar is dan nog niet onherroepelijk. De gemeente mag een omgevingsvergunning (voorheen bouwvergunning) verlenen. Een initiatiefnemer mag bouwen of het nieuwe gebruik starten, maar loopt wel het risico dat het gebouwde gesloopt moet worden of het nieuwe gebruik gestaakt, als de rechter het vaststellingsbesluit vernietigt. Het bestemmingsplan is pas onherroepelijk nadat de rechter heeft beslist op het ingestelde beroep.

- **Beroep en voorlopige voorziening**

Indien beroep is ingesteld en verzoek om voorlopige voorziening is ingediend, dan treedt het bestemmingsplan niet in werking totdat de rechter op dat verzoek heeft beslist. Als de (voorzieningen)rechter heeft besloten dan is het bestemmingsplan op dat moment tevens onherroepelijk.

SDE++

In de meeste gevallen wordt gebruik gemaakt van de subsidie Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE), die zich richt op bedrijven en (non-profit)instellingen. Hiermee stimuleert het ministerie van EZK de ontwikkeling van een duurzame energievoorziening in Nederland. De SDE-subsidie voor een veldopstelling kan echter pas worden aangevraagd op basis van een omgevingsvergunning voor het kunnen realiseren van de installatie.

Gezien de planning wordt vooralsnog gekoerst op de openstelling van subsidieregeling SDE++ (met verbrede mogelijkheden) die staat hoogstwaarschijnlijk gepland voor najaar 2021.

Vergunningfase

Gedurende de vergunningsfase worden direct omwonenden geïnformeerd via een nieuwsbrief en de website. Dit is verder beschreven in het bijgevoegde communicatieplan (bijlage 2).

Realisatie

Na het verkrijgen van de benodigde vergunningen en SDE++ subsidie, zal de realisatie van zonneweide Hoeve de Ruif worden opgestart. Vooraf worden relevante 0-metingen uitgevoerd (bodem, terreininrichting, flora en fauna, etc.). Verder wordt getracht om zoveel mogelijk met lokale ondernemers en leveranciers te werken (mits competitief en kwalitatief vergelijkbaar). Daarbij valt ook te denken aan behoeftes aan bijvoorbeeld voedsel en dergelijke tijdens de bouwfase. Voor de planning van de daadwerkelijke bouw is er een afhankelijkheid van onder andere:

- Benodigde aanbestedingstijd;
- Beschikbaarheid contractors;
- Beschikbaarheid onderdelen voor de zonneweide;
- Voorkeuren omwonenden (afstemming via de klankbordgroep);
- Keuzes voor daadwerkelijke detail invulling van het voedselbos zullen gemaakt worden in nauwe samenwerking met de direct omwonenden van de zonneweide. Met name de omwonenden, die direct zicht hebben op het geplande voedselbos (met name direct naast voedselbos en schuin er tegenover).

Beheer en onderhoud

Voor het beheer en het onderhoud van de installatie van zonneweide Hoeve de Ruif, zal zoveel mogelijk gebruik gemaakt worden van lokaal beschikbare leveranciers en ondernemers. Hierbij kan gedacht worden aan aspecten als:

- Onderhoud struwelen (bomen en hagen);
- Aankoop en plaatsing van de groeninrichting zoals bijvoorbeeld de bomen, struiken, planten en kruidenrijk grasland;
- Ontwikkeling en beplanting voedselbos;
- Maaien of begrazing door schapen of andere dieren;
- Plaatsen bewaking en hekken.

Ontmanteling (over 25 jaar)

Uitgangspunt van de zonneweide Hoeve de Ruif is een complete ontmanteling na de gebruiks-periode van 25 jaar. Aspecten die zullen worden meegenomen zijn:

- Terugbrengen van de grond in agrarische functie;
- Afstemming met omwonenden en gemeente wat te doen met de nieuwe landschappelijke elementen, zoals de struwelen, bomen, hagen en het voedselbos;
- In principe zal de juridische entiteit worden ontbonden/opgeheven, tenzij er redenen zijn om dat niet te doen;

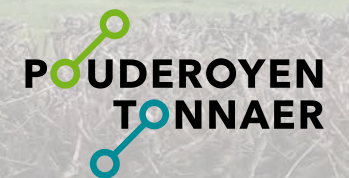
- De projectlocatie wordt, in overleg met minimaal de volgende partijen, schoon opgeleverd,:
 - Grondeigenaar
 - Direct omwonenden;
 - Klankbordgroep;
 - Project BV;
 - Gemeente Echt-Susteren.

Bijlagen

- 1) Landschapsplan Zonneweide Hoeve de Ruif, versie 28 december 2020
- 2) Communicatieplan, versie 2 januari 2021

Landschapsplan
Landschapsplan Zonneweide 'Hoeve de Ruif' te Berkelaar

046-017
ir. L.A.W. (Leander) van Berkel bnt
ir. D. (Dominik) Kriska
december 2020

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1. Aanleiding	4
1.2. Planlocatie	4
2. Analyse	6
2.1. Historie	6
2.2. Landschap en landschapselementen	7
2.3. Perceelranden en omgeving	7
3. Landschappelijke inpassing	8
3.1. Uitgangspunten	8
3.2. Landschapsplan	8
3.3. Ecologische meerwaarde	17
4. Voedselbos	20
4.1. Inleiding	20
4.2. Programma van wensen	20
4.3. Ontwerp toelichting	21
4.4. Beheer in voedselbos	24
4.5. Educatie en Sociaal	24
Bijlage 1: Voedselbos ontwerp	25
Bijlage 2: Voedselbos soortenlijst	26
Bijlage 3: Voedselbos referentiebeelden	27

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Solarpark Echt-Susteren BV heeft het voornemen de zonneweide “Hoeve de Ruif” te realiseren in de gemeente Echt-Susteren. Voor dit voornemen is een collectie van percelen van circa 4,9 hectare aan de Maasbrachterweg te Echt als ontwikkellocatie gevonden. Door de aanwezigheid van de hoogspanningsmasten, de hoogspanningskabels, het kanaal en de visuele impact van het nabij gelegen industrieterreinen en infrastructuur, wordt deze plek beschouwd als ideale locatie voor de realisatie van een kleinschalige zonneweide dat nadrukkelijk aansluit op de karakteristieken van het omliggende landschap. Met het, in dit document, voorgestelde landschappelijk ontwerp van de zonneweide beoogd Solarpark Echt-Susteren BV te komen tot een waardevolle landschappelijke inpassing van de voorgestelde ontwikkeling waarbij tevens een waardevolle ecologische meerwaarde voor het gebied wordt gecreëerd.

1.2. Plangebied

Het plangebied is gelegen in het noordwesten van de gemeente Echt-Susteren, tussen het gehucht Berkelaar en de kern Maasbracht. De betreffende percelen liggen ingeklemd tussen de Maasbrachterweg in het oosten en de dijk langs het Julianakanaal in het westen en een tweetal agrarische bedrijven aan de noord- en zuidzijde. Het plangebied ligt in een relatief klein, open maar middels een landschapshaag gedeeltelijk omzoomd perceel, in een verder relatief dicht bebouwd en beplant landschap. In een zone direct rond het plangebied komen een beperkt aantal woonlocaties voor. De locatie wordt momenteel gebruikt als grasland voor het houden van sport- en recreatie paarden.

Planlocatie aan de Maasbrachterweg.

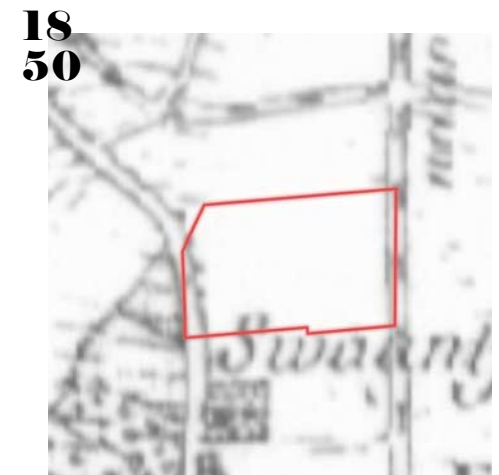
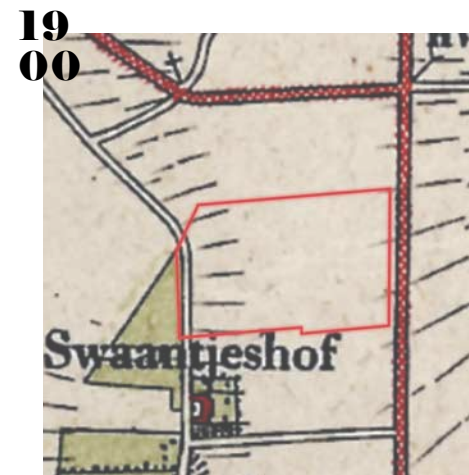
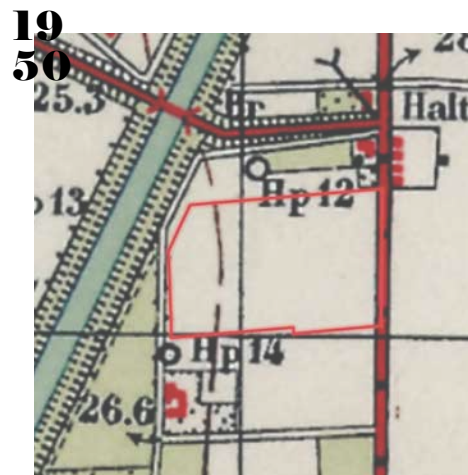
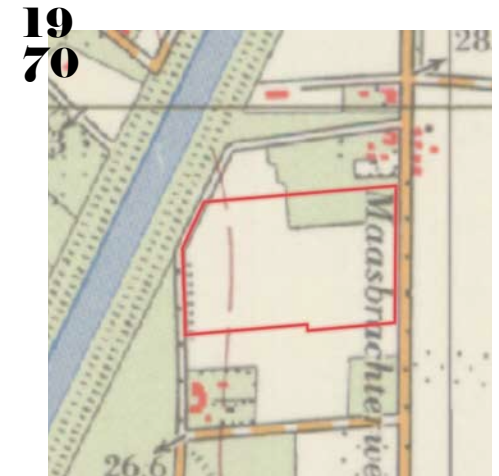
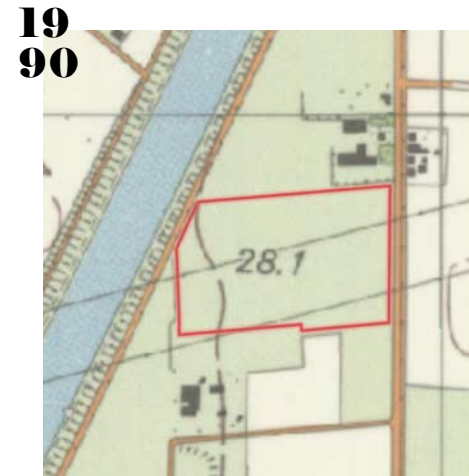
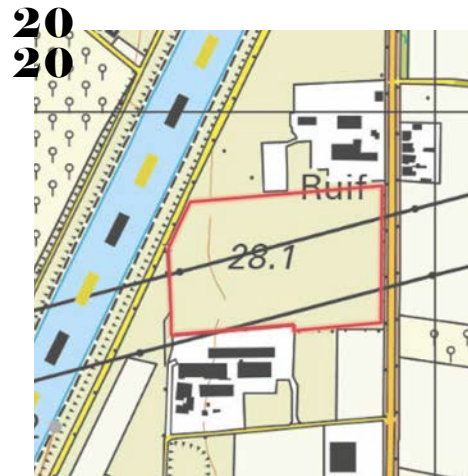

Ligging planlocatie (luchtfoto PDOK).

2. Analyse

2.1. Historie

Het plangebied ligt in de deels vergraven 'resultante' van het infrastructuur-landschap dat tussen de Maasbrachterweg en het kanaal is ontstaan. Dit heeft geleid tot een nieuwe landschappelijke structuur, als gevolg van de versnijdingen die zijn ontstaan bij de aanleg van het kanaal. Zie de illustrerende beeldenreeks hiernaast, die deze verandering weergeeft. Hierdoor is geen historisch waardevolle percelering aanwezig en door de wegbeplantingen, perceelbeplantingen en de laanaanplant langs het kanaal, is de zone westelijk van de Maasbrachterweg veranderd in een jonger coulissen-landschap, zonder manifeste openheid, vergezichten of andere kenmerken van grotere akkercomplexen. Aan de andere zijde van de Maasbrachterweg zijn meerdere boomgaarden aangeplant, die tot verdere verdichting van het landschap zullen leiden.

2.2. Landschap & landschapselementen

Het landschap kenmerkt zich door de aanwezigheid van oude open akkercomplexen met Maasgeulen. Dit afwisselend patroon van open akkercomplexen met singels langs de randen geeft veel diepte en verschillen in maat en schaal. De velden zijn van oorsprong grote, open akkerbouwgebieden, slechts doorsneden door veldwegen. De meeste grote akkercomplexen zijn nu ingenomen door bedrijventerreinen of wooncomplexen. Langs de randen van de velden lagen de eerste nederzettingen. De grotere oude stroomgeulen (meanders) zijn al vroeg geëxploiteerd voor de winning van klei. Rond 1900 is er sprake van industriële kleiwinning. Ook elders zijn restanten van oppervlakkige kleiwinning te vinden, zoals ten westen van Echt. In de economische geschiedenis van Echt-Susteren heeft de kleiwarenindustrie, die ontstond eind 19e eeuw, een grote rol gespeeld en gezorgd voor veel welvaart. De Oude Ontginningen worden (deels) gekenmerkt door 'harde' grootschalige lijnvormige elementen: het Julianakanaal, de A2 en de spoorweg Roermond-Maastricht.

Zicht vanuit de zuid-west hoek van het plangebied richting Julianakanaal (links) en Maasbrachterweg (rechts).

2.3. Perceelranden en omgeving

Het plangebied ligt in klein een open perceel in een verder relatief dicht bebouwd en beplant landschap. In een zone directe rond het plangebied komen een beperkt aantal woonlocaties voor, van waaruit geen direct zicht is naar de zonneweide. Meest van belang is het zicht vanaf de Maasbrachterweg. Er is geen zicht vanaf de rijkswegen of provinciale wegen op de planlocatie. De Maasbrachterweg loopt langs de locatie evenals een pad/weg parallel aan de dijk langs het kanaal.

Zicht vanuit de Maasbrachterweg richting noorden. Het plangebied (links) en de fruitboomgaard aan de overkant (rechts).

Zicht vanuit de Maasbrachterweg richting zuiden plangebied (rechts) en de fruitboomgaard aan de overkant (links).

3. Landschappelijke inpassing

3.1. Uitgangspunten

Om te komen tot een goede landschappelijke inpassing worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Zonneweide opstellen in parallelle lijnen: zuidgericht met eenzijdige panelen.
- Ruime opstellingen met 3 meter afstand tussen de rijen panelen, voor voldoende daglicht op de bodem en behoud hemelwaterinfiltratie.
- Lengten en breedten van de opstellingen voegen naar het landschappelijk mozaïek van kavels en aan de randen van de kavels, voor zover grenzend aan of zichtbaar vanuit het openbaar domein, een voldoende brede strook voor landschappelijke inpassing te benutten.
- Bijgaand park voegt zich naar de schaal en maat zoals bepaald door de structurerende elementen kanaal, Maasbrachterweg en verkavelingsstructuur tussen beide structuurdragers en de agrarische bedrijfslocaties.
- De beplanting wordt beperkt tot de hoogte van de zonneweide - ca. 1,8 tot 2 meter boven maaiveld - zodat 'over de beplanting heen' zicht blijft naar het dijklichaam ten westen van het plangebied.
- Ter vergroting van de landschappelijke waarden en ecologische diversiteit, wordt een gemengde aanplant van gebiedseigen struikvormers geadviseerd, waarvan een deel bloeiend en vruchtdragend of notendragend is.
- Toevoegen van een voedselbos (zie ook bijlage bij dit landschapsplan).

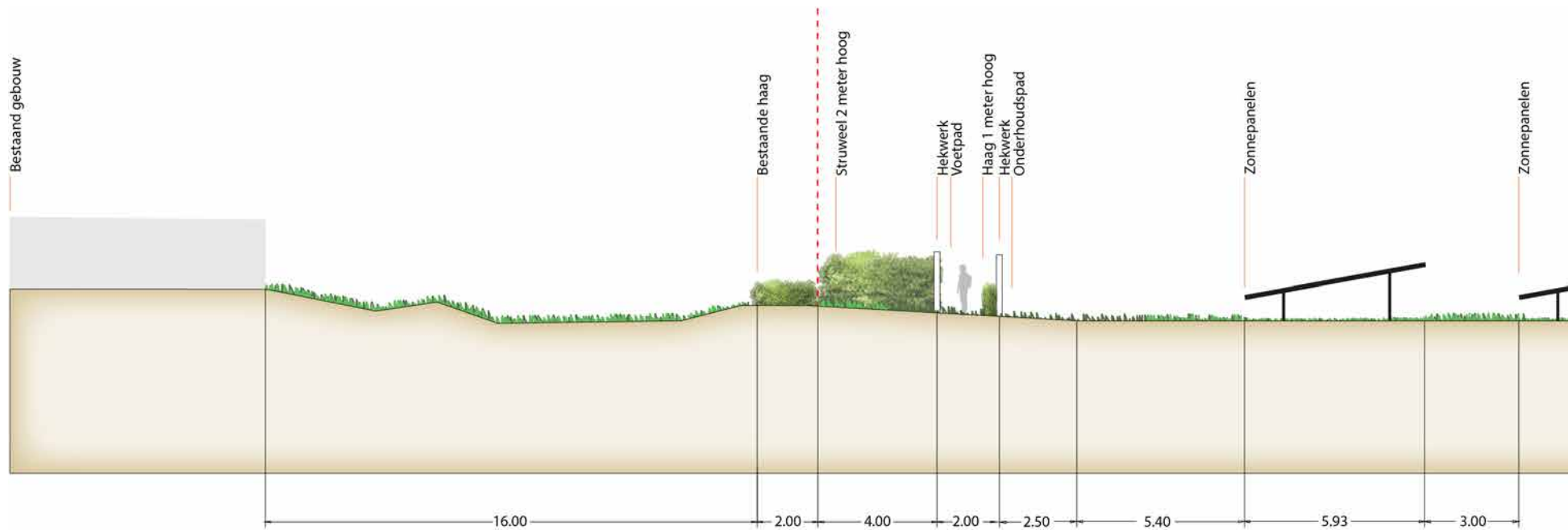
3.2. Landschapsplan

Het landschapsplan voegt een aantal ingrepen toe in het landschap die de natuurwaarde van het gebied versterken en de landschappelijke kenmerken respecteert en/of verduidelijkt.

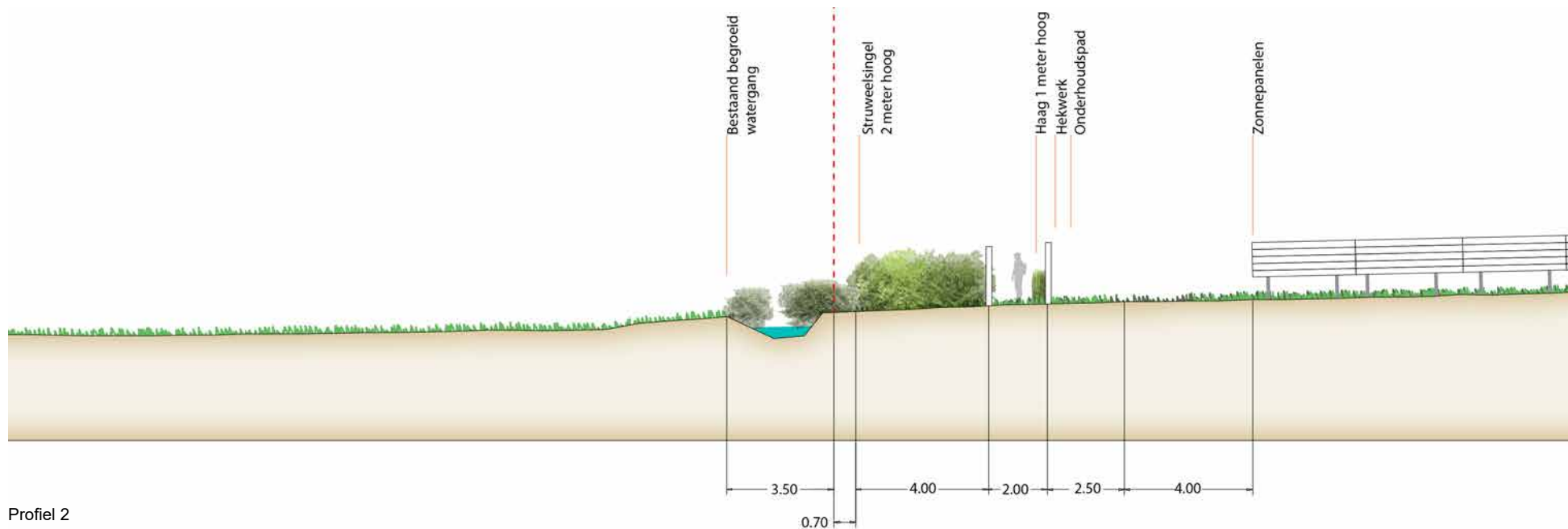
Hagen

De bestaande hagen, die de projectlocatie al deels omsluiten, worden behouden en aangevuld. Van begin af aan geeft dit een goede ruimtelijke inpassing van de zonneweide. Om tot een sluitende afscherming te komen worden ook enkele gaten in de hagen gevuld en aanvullend hagen toegevoegd, volgens bijgevoegd beplantingsplan voor de landschappelijke inpassing. Het basisprincipe voor de landschappelijke inpassing van de ca. 2 meter hoge struweelhagen is dat er een dichte en 4 meter breed uit te groeien struweel wordt aangeplant, bestaande uit 3 planrijen met een onderlinge afstand van 1 meter tussen de rijen. Het afschermende hekwerk rond de zonneweide wordt aan de binnenzijde (onzichtbaar) van de hagen gesitueerd. De hagen zijn qua samenstelling divers en afgestemd op de wensen en eisen vanuit de belendende percelen. Alle hagen kennen een menging van meerdere gebiedseigen struikvormers, groepsgewijs gemengd binnen de 3 rijen brede aanplant. Aan de zuidzijde wordt vanwege de wens om geen direct zicht te hebben op het aangrenzende agrarische erf, 50% van de aanplant in de vorm van beuk gerealiseerd, zodat een winterdichte brede haag ontstaat. Ook wordt hier op de hoogte van het aangrenzende erf de haaghoogte op 2,5 meter gehouden, omdat hier het terrein iets lager ligt dan het aansluitende erf. Zo wordt de inpassing van de zonneweide, gezien vanaf de zijde van dat erf, goed ingevuld. De overige soorten worden beperkt toegepast. Aan de noordzijde wordt vanwege de aangrenzende paardenweides geen veldesdoorn toegepast omdat paarden dit niet verdragen. Voor het overige worden de hagen gelijkmatig aangeplant met een menging van soorten conform bijgevoegd beplantingsplan.

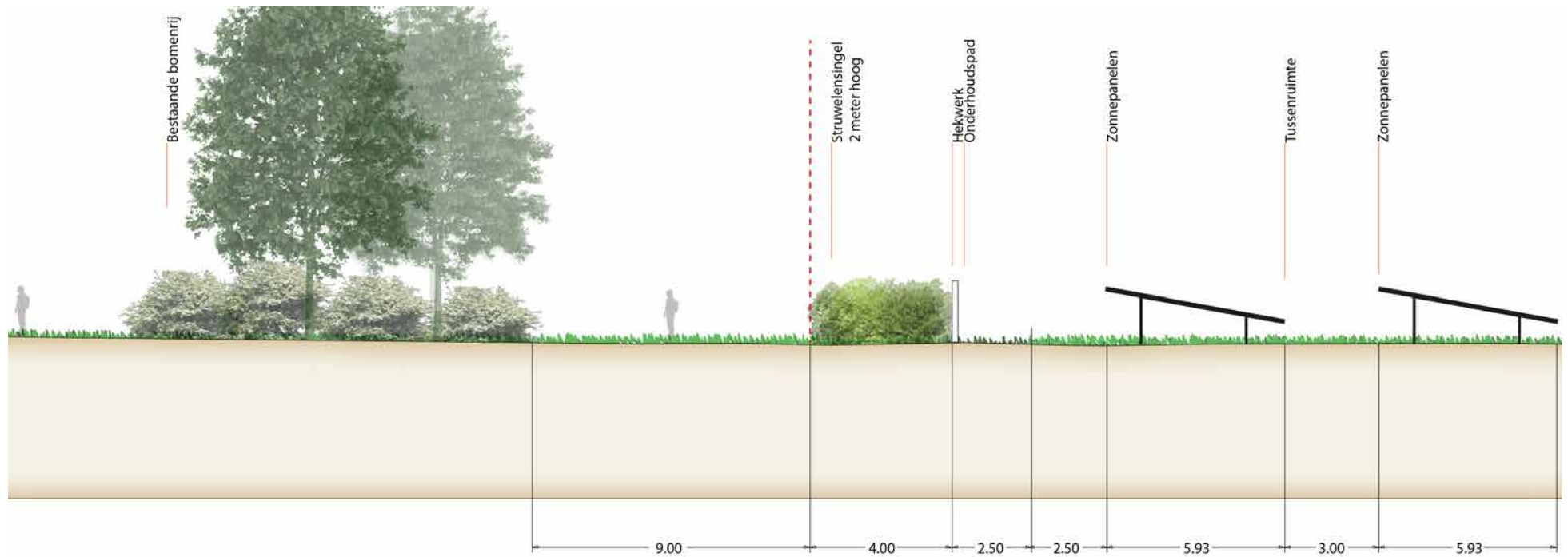

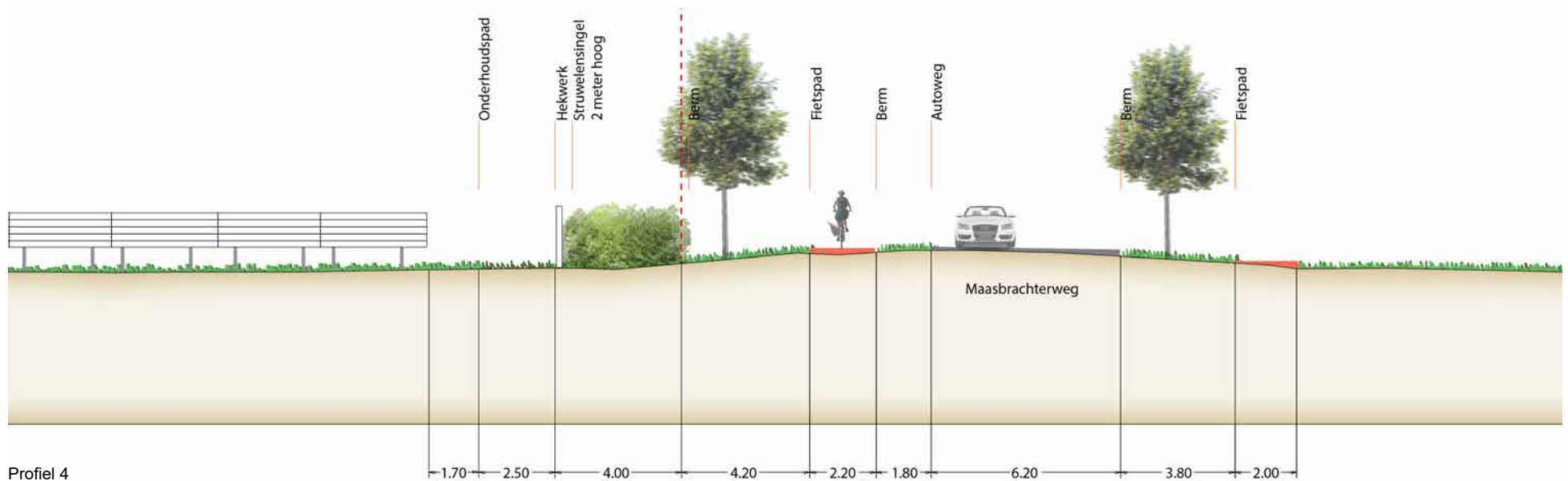
Profiel 1

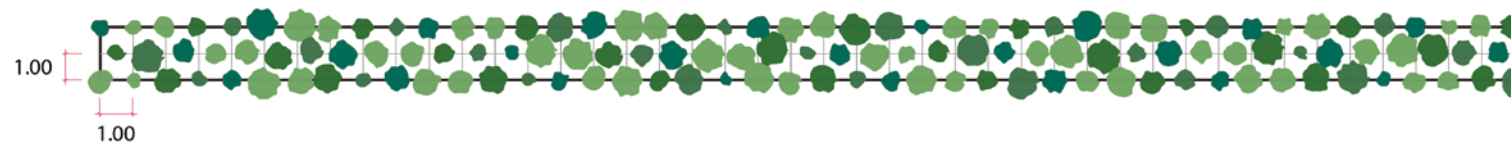
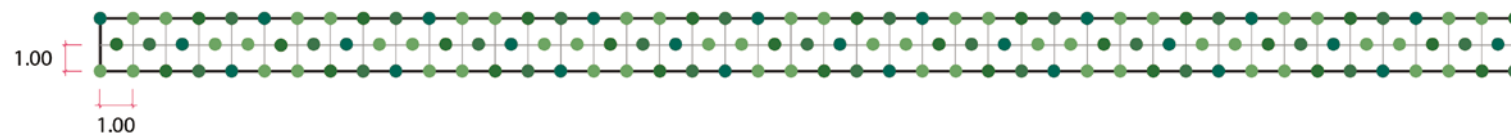
Profiel 2

Profiel 3

Profiel 4

Hoofdsoorten bestaand uit:
 Fagus sylvatica (Gewone beuk)
 Prunus spinosa (Sleedoorn)
 Acer campestre (Veldesdoorn)
 Corylus avellana (Hazelaar)
 Euonymus europaeus (Wilde kardinaalsmuts)

Struweel 1.00 m in de rij, 1.00 m tussen de rij.
 Iedere tweede rij is een halve plantafstand.
 Groepsgewijs gemengd in groepen van 8 stk.

Voor de haag ter hoogte van het erf aan de Swaantjesweg wordt een afwijkende aanplant gehanteerd. Hier geldt Struweel 25 cm in de rij, 1.00 m tussen de rij. De middelste rij bestaat hier alleen uit Fagus sylvatica (Gewone beuk). De rest is groepsgewijs gemengd in groepen van 8 stk.

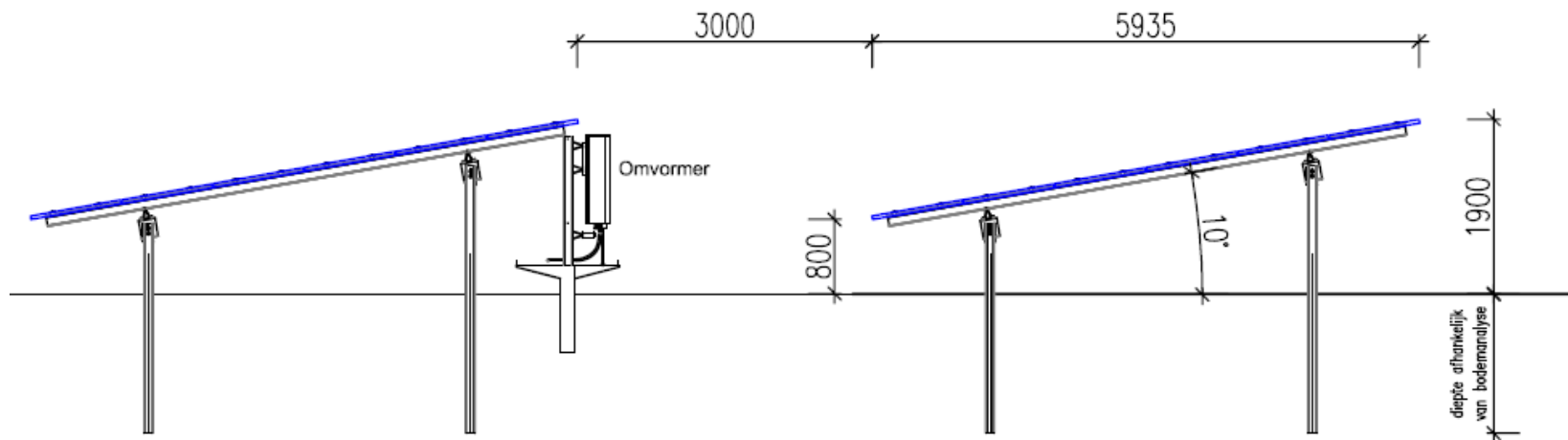
Beplantingsschema Hagen

Vak	Omvang			Lat. Naam	Ned Naam	Procent	Plantafstand	Plantmaat	Verband	Aantal
K1	Struweel	210	m1	Fagus sylvatica	Gewone beuk	25	1.00 in de rij, 1.00 tussen de rij	175/200	verschoven groepen van 8	210
	Struweel	210	m1	Fagus sylvatica	Gewone beuk	25	0.25 in de rij, 1.00 tussen de rij	175/200	verschoven groepen van 8	840
	Struweel	105	m1	Prunus spinosa	Sleedorn	12.5	1.00 in de rij, 1.00 tussen de rij	100/125	verschoven groepen van 8	105
	Struweel	105	m1	Acer campestre	Veldesdoorn	12.5	1.00 in de rij, 1.00 tussen de rij	100/125	verschoven groepen van 8	105
	Struweel	105	m1	Corylus avellana	Hazelaar	12.5	1.00 in de rij, 1.00 tussen de rij	100/125	verschoven groepen van 8	105
	Struweel	105	m1	Euonymus europaeus	Wilde kardinaalsmuts	12.5	1.00 in de rij, 1.00 tussen de rij	100/125	verschoven groepen van 8	105
	K2	Struweel	154	m1	Fagus sylvatica	Gewone beuk	25	1.00 in de rij, 1.00 tussen de rij	100/125	verschoven groepen van 8
Struweel		154	m1	Prunus spinosa	Sleedorn	25	1.00 in de rij, 1.00 tussen de rij	100/125	verschoven groepen van 8	154
Struweel		154	m1	Corylus avellana	Hazelaar	25	1.00 in de rij, 1.00 tussen de rij	100/125	verschoven groepen van 8	154
Struweel		154	m1	Euonymus europaeus	Wilde kardinaalsmuts	25	1.00 in de rij, 1.00 tussen de rij	100/125	verschoven groepen van 8	154
K3		Struweel	200	m1	Fagus sylvatica	Gewone beuk	20	1.00 in de rij, 1.00 tussen de rij	100/125	verschoven groepen van 8
	Struweel	200	m1	Prunus spinosa	Sleedorn	20	1.00 in de rij, 1.00 tussen de rij	100/125	verschoven groepen van 8	200
	Struweel	200	m1	Acer campestre	Veldesdoorn	20	1.00 in de rij, 1.00 tussen de rij	100/125	verschoven groepen van 8	200
	Struweel	200	m1	Corylus avellana	Hazelaar	20	1.00 in de rij, 1.00 tussen de rij	100/125	verschoven groepen van 8	200
	Struweel	200	m1	Euonymus europaeus	Wilde kardinaalsmuts	20	1.00 in de rij, 1.00 tussen de rij	100/125	verschoven groepen van 8	200
	M	B.R.Grasland	45000	m2	Bloemrijk grasland: cruydthoeck Bloemenmengsel M5		-	200 g per are	zaden	evenredig verspreid

Beplantingslijst

Bloem- en kruidenrijk grasland

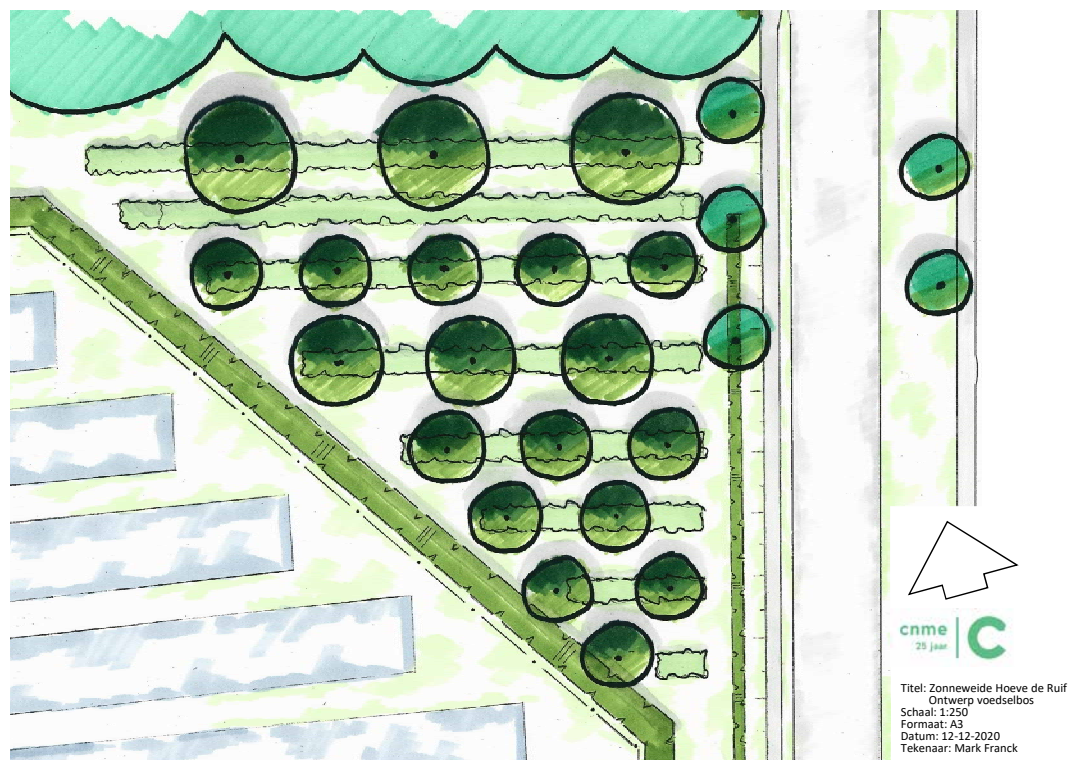
Wat vast staat is dat tussen de zuidgerichte rijen ruime vrije banen open blijven voor beheer en onderhoud en om binnen het park een ecologisch rijk en divers bloem- en kruidenrijk grasland tot ontwikkeling te laten komen. Door tussen de rijen met zonnepanelen 3 meter vrije ruimte aan te houden, kan meer dan voldoende licht, lucht en water de bodem bereiken. Voor een goede ruimtelijke inpassing worden de omvormers, kabels en andere technische benodigdheden onder de panelen (uit het zicht) aangebracht. Het bloemrijk en kruidenrijk grasland komt zowel onder als buiten de panelen (tussen de rijen en in de vrije ruimte tussen de opstelling en de terreinranden) tot ontwikkeling. Door de variatie in bezonning en schaduwrijke plekken, ontstaat na het inzaaien van een bloemrijk mengsel bij oplevering spontaan een diverse beplantingssamenstelling.

Detail montagesysteem Zonnepanelen.

Voedselbos

De verrichte analyse wijst uit, dat zich geen situaties voordoen die leiden tot een onaanvaardbaar ruimtelijk beeld. Vanuit dorpen en woonlocaties in het landelijk gebied rond de zonneweide is geen noemenswaardig zicht op het park of delen daarvan. Voor zover er al een zeer klein, diagonaal zicht zou zijn vanuit de woningen aan de oostzijde van de weg naar het plangebied, wordt dit zicht ingevuld met een visueel aantrekkelijk voedselbos. Deze voedselbos is gebaseerd op natuurprincipes om op een extensieve manier hoogwaardig voedsel te verbouwen bestaande uit fruit, noten, zaden, bladeren, bloemen en/of bloemknoppen. Er wordt een bosrand gecreëerd met meerdere lagen vegetatie (gelaagdheid). Omdat er vooral met meerjarige gewassen gewerkt wordt kan er bodemvruchtbaarheid ontstaan. Het bodemleven ontwikkelt zich naarmate er minder (bodem)bewerkingen plaatsvinden. Door het uitsluiten van (chemische)bestrijding en kunstmest kan er een natuurlijk evenwicht ontstaan waar ecologische relaties natuurlijke bestrijding uitvoeren. Voor het voedselbos is een specifiek deelplan uitgewerkt door CNME, dat als bijlage bij deze landschappelijke inpassing is opgenomen.

Ontwerp Voedselbos.

Wandelpad

Aan de zuidrand van de zonneweide, doorlopend langs de westrand tot voorbij de bestaande hoogspanningsmast, buiten het veiligheidshekwerk rond de zonneweide, wordt een openbaar wandelpad (struinp pad) aangelegd. Dit pad, in de vorm van een uitgemaaid grasbaan, is na afstemming met omwonenden alleen bedoeld voor voetgangers. Daartoe worden aan de eindpunten van het pad bij het kanaal en de Maasbrachterweg hekken geplaatst die de paden alleen toegankelijk maken voor wandelaars en die fietsers en crossers weren. Ook zal er een bord worden geplaatst waarop is aangegeven dat het pad alleen tussen zonsopgang en zonsondergang benut mag worden. Zie bijgaande referentie voor de beoogde afsluitende voorziening.

Met dit pad ontstaat een recreatieve verbinding tussen de Maasbrachterweg en het Julianakanaal. Dit struinp pad loopt langs de rijk samengestelde hagen rond de zonneweide. Aan de zuidzijde zal een extra rasterhekwerk worden gerealiseerd om te voorkomen dat wandelaars door de haag heen naar het zuidelijke perceel zouden kunnen doorsteken. Aan de binnenzijde van het pad wordt een geschoren smalle haag voorzien, waarachter het veiligheidshekwerk van de zonneweide staat. Het pad wordt uitsluitend gemaaid en wordt onverhard, passend in het landschap, aangelegd. Eventueel zicht op de zonneweide zal her en der worden gerealiseerd door onderbrekingen in de geschoren haag.

Referentie klaphek met fietsbarriere en bordjes toegankelijkheid.

Dubbel grondgebruik

De zonneweide biedt op deze locatie de mogelijkheid om dubbel grondgebruik te realiseren in de vorm van natuurlijk terreinbeheer, wellicht in combinatie met extensieve begrazing door schapen. Eventueel zal dit in combinatie met extensief maaibeheer plaatsvinden (zie beheer en onderhoud hierna).

Toekomstig beeld

De zonneweide heeft een tijdelijk karakter en zal na een periode van 25-30 jaar weer uit het landschap verdwijnen. Door het nieuwe gebruik van het agrarisch perceel, het stopzetten van de bemesting en het aangepaste beheer wordt de natuurlijke dynamiek hersteld. Het aanpassen van het beheer waarbij de vegetatie gemaaid en geruimd wordt zorgt voor een verschraling de grond en hiermee voor een gevarieerde, gebiedseigen en grotere soortenrijkdom. Dit betekent dat er, na ontmanteling van de zonneweide, met geringe aanpassingen in het landschap de verdere natuurontwikkeling kan worden gestimuleerd omdat de structurele kaders voor een verdere natuurontwikkeling binnen het voorgestelde landschapsplan zijn voorzien.

3.3. Ecologische meerwaarde

Maatregelen voor flora

Door het inzaaien en inplanten van een variëteit aan soorten, wordt de huidige monocultuur in vegetatie geleidelijk vervangen door een meer divers, ecologisch robuust vegetatiepakket. Daarmee ontstaat een basis voor meer soortenrijkdom. Dit is alleen al voor de locatie zelf van waarde, maar ook als ecologische stapsteen naast andere lijnen en elementen van ecologische waarde in deze omgeving. Hagen en struwelen bestaan uit een mengsel van gebiedseigen beplantingen (aan te vullen bij de reeds bestaande hagen, zie beplantingsplan) passend bij de standplaats met bloemdragende en vruchtdragende struik- en struweelsoorten zoals *Fagus sylvatica*, *Prunus spinosa*, *Acer campestre*, *Corylus avellana* en *Euonymus europaeus*. Het bloemen- en kruidenrijke grasland zal bestaan uit kamgrasvegetatie en de meer algemene witbol-graslanden. Diverse soorten ruigte en struweel kunnen in dit grasland voorkomen. Het grasland wordt extensief beweid of gehooïd en niet bemest. Hiermee wordt de sterke landelijke teruggang van vlinderachtigen, bijen en vele andere insecten gecompenseerd. Bloemen- en kruidenrijk grasland omvat graslanden die kruidenrijk zijn, maar niet tot de schraallanden vochtig hooiland, zilt grasland en overstromingsgrasland of glanshaverhooiland behoren, omdat de groeistandplaats daarvoor van nature niet nat genoeg is.

Het toe te passen mengsel voor drogere standplaatsen kan voorkomen op diverse bodems van vochtig tot droog en heeft doorgaans een (matig) voedselrijk karakter. Het is daarom ook prima toepasbaar op de bestaande paardenweides, in combinatie met verschrallingsbeheer. Dergelijk bloemen- en kruidenrijk grasland komt in vrijwel alle landschapstypen voor. Toch is het areaal de laatste veertig jaar enorm afgenomen door de gangbare landbouwpraktijk: sterke bemesting gecombineerd met periodiek doodspuiten van de grasmat en opnieuw inzaaien met hoog productieve grasvariëteiten. De meeste overgebleven kruidenrijke graslanden liggen in overhoekjes van het agrarische gebied of komen voor in natuurgebieden. Daar kan kruidenrijk grasland een tijdelijk fase zijn als de benodigde abiotische omstandigheden voor schraallanden niet of nog niet gerealiseerd kunnen worden.

Kortom: een optimale ecologische invulling die als vanzelf bij extensief beheer zal leiden tot bodemverschralling en regeneratie van bodemleven (zie ook hierna). Bloemen- en kruidenrijk grasland wordt bij een goede kwaliteit gekenmerkt door variatie in structuur (ruigte en plaatselijk struweel, hogere en lage vegetatie) en een kruidenrijke graslandbegroeiing die rijk is aan kleine fauna. Gradiënten binnen (grond)waterpeil en voedselrijkdom zorgen voor diverse vegetatietypen. Deze gradiënten zijn reeds op locatie in het veld aanwezig. Het betreft grasland, de grasachtigen (monocotylen) zijn dominant, maar kruiden (dicotylen) en mossen hebben een oppervlakteaandeel van tenminste 20%. Er wordt geen bemesting toegepast. Door behoud van bestaande perceelrandbeplanting is er vanaf het begin reeds een goed groen kader voor het park, dat in de tijd nog zal groeien door de

aanvullende aanplant. Overgangen van kruiden- en faunarijk grasland naar zoomvegetatie bij de hagen en struweelhagen aan de terreinranden zal als vanzelf ontstaan. Het bloemrijk grasland wordt 1 of 2 keer per jaar gemaaid, waarbij het maaisel, nadat het even heeft gelegen om bloemzaden af te laten vallen, wordt afgevoerd.

Belangrijk voor overleving van ongewervelden is dat altijd minimaal 10% blijft staan, dus niet gemaaid wordt. Daarvan zal altijd sprake zijn door onder de stellages van de panelen telkens andere delen ongemaaid te laten. Waar het bloemrijk grasland grenst aan de hagen aan de terreinranden, zal een zoomvegetatie worden ontwikkeld door de betreffende strook gefaseerd te maaien (1 keer per 2-3 jaar). Dit levert een geleidelijke overgang met meer biodiversiteit op. Ook dit kan per zijde van het plangebied gefaseerd plaatsvinden. De hagen rond het terrein zullen in een cyclus van 3 jaar gefaseerd worden gedund, waarbij jaarlijks 1/3 deel van de aanplant wordt gedund of ingeboet, waar deze te hoog of te breed wordt. Op deze wijze is er doorlopend een gesloten struweel aanwezig en kan de breedte en hoogte worden aangehouden die in het eindbeeld gewenst worden. Door dit gefaseerde beheer zal de takkenstructuur zich geleidelijk verdichten.

Maatregelen voor fauna

Bloemrijke graslanden trekken veel algemene soorten aan zoals insecten (vlinders, bijen, hommels, zweefvliegen, sprinkhanen en kevers), die op hun beurt weer insectenetende vogels aantrekken. Insectenrijke graslanden langs struweelranden of bomenrijen zijn jachtplekken voor vleermuizen. Bloemrijke graslanden vormen het leefgebied van diverse zoogdieren, zoals (spits)muizen, konijn, haas en egel. Daarnaast zullen er in het plangebied enkele inrichtingsmaatregelen getroffen worden die voor specifieke soorten een meerwaarde vormen:

- Steenuil: realisatie foerageergebied door extensief maaibeheer, kruidenzomen, planten met bessen/noten/vruchten in de hagen en het voedselbos en op enkele plaatsen in de hagen hoge paaltjes (zitplaatsen) niet dicht langs de weg (donkerte en rust);
- Kerkuil: realisatie foerageergebied door open plekken met korte vegetatie, kruidenzomen, struweel, voedselbos met planten met bessen/noten/vruchten, paaltjes als zit- en uitkijkpost, houtstapels, takkenrillen;
- Kleine marters: realisatie van foerageergebied aan de randen van het terrein bij en onder struiken/hagen, plekken met hoge bloemrijke vegetatie, dichte begroeiing, rommelhoekjes, takkenrillen;
- Das: realisatie van foerageergebied in het grasland met delen met een korte vegetatie, struiken met bessen/noten/vruchten, struiken/hagen en het voedselbos met valfruit;
- Bijen en zweefvliegen: insectenhotel in het voedselbos, foerageergebied door toepassing van stuifmeel- en nectarbloemen, extensief en gefaseerd maaibeheer,

vergraafbare open zandgrond in de zon (onder/aan de rand van hagen en op bezonde randen naast zonnepanelen);

- Grondgebonden zoogdieren (egel, konijn): leefgebied, verblijfplaatsen in kruidenzomen, extensief maaibeheer, struweel, takkenrillen, heggen en hagen;
- Vleermuizen: realisatie foerageergebied in kruidenzomen, struiken/hagen.
- Toepassing van voldoende open omheiningen rond het terrein, waar kleine zoogdieren onderdoor kunnen en de zonneweide vrij in en uit kunnen.

In de zonneweide worden gespreid vier palen als uitkijkpost voor de steenuil en andere vogelsoorten geplaatst en in het voedselbos een bijenhotel en uilenkast. De minimaal benodigde paden voor beheer en onderhoud en de hoeken aan de buitenzijde van de panelenopstelling worden voldoende ruim gehouden, om te kunnen manoeuvreren met (beheers)voertuigen. Aan de binnenzijde van de struweelhagen (maar buiten het publiekstoegankelijke voedselbos en het wandelpad) en aan de buitenzijde van het wandelpad wordt het hekwerk geplaatst met onderdoorgangen voor klein wild. Extensief en ook gefaseerd maaibeheer (deels korter gemaaid en deels ruiger) draagt bij aan de soortenrijkdom in zowel flora als fauna. Het bewust laten liggen/aanbrengen van (delen van het) snoeihout tussen de panelen en in het voedselbos is ook van belang voor het bevorderen biodiversiteit. Houtrot trekt schimmels en daardoor insecten aan. De insecten dienen als voedsel voor onder andere vogels, vleermuizen en grondgebonden zoogdieren.

4. Voedselbos

4.1. Inleiding

Het doel van dit hoofdstuk is om het ontwerp voor het voedselbos toe te lichten. In bijlage 1 vindt u het ontwerp, formaat A3, schaal 1:250. In bijlage 2 de plantlijst voor het voedselbos en bijlage 3 bevat referentiefoto's. Tijdens het lezen van dit rapport valt op dat alle aspecten die aan bod komen elkaar raken of versterken. Dit is inherent aan een goed en geïntegreerd ontwerp gebaseerd op natuurprincipes zoals diversiteit en veerkracht. Het dient meerdere functies en meerdere functies worden gedragen door één element. Waar mogelijk wordt tekstueel verwezen naar andere paragrafen.

4.1.1. Wat is een voedselbos

Een voedselbos is een door de mens ontworpen systeem gebaseerd op natuurprincipes om op een extensieve manier hoogwaardig voedsel te verbouwen bestaande uit fruit, noten, zaden, bladeren, bloemen en/of bloemknoppen. Er wordt een bosrand gecreëerd met meerdere lagen vegetatie (gelaagdheid). Omdat er vooral met meerjarige gewassen gewerkt wordt kan er bodemvruchtbaarheid ontstaan. Het bodemleven ontwikkelt zich naarmate er minder bodembewerkingen plaatsvinden. Door het uitsluiten van (chemische)bestrijding en kunstmest kan er een natuurlijk evenwicht ontstaan waar ecologische relaties natuurlijke bestrijding uitvoeren. Dit proces van bodemontwikkeling heet successie. Eenjarige landbouw vindt plaats in het pioniersstadium van een bodem en begint elk jaar met kale grond en eindigt met kale grond. Een voedselbos bevindt zich in het stadium van ruigte en beginnend bos. De bodem moet dan al dusdanig ontwikkeld zijn dat die vegetatie hier goed op kan gedijen. Zie illustratie voor de weergave van successie van bodem en planten.

4.2. Programma van wensen

- Landschappelijk inpassing van de geplande zonneweide t.a.v. omgeving;
- Biodiversiteit: de zonneweide bevat meerdere natuurlijke elementen om biodiversiteit te stimuleren, daardoor is het idee ontstaan om een voedselbos te integreren in het plan;
- Directe omwonende willen een natuurlijke uitzicht;
- Pilot voedselbos: in deze omvang, ca 1.500m², is om professionele ervaring op te doen. Indien gewenst kan in de toekomst deze pilot worden voortgezet of uitgebreid zodat er inkomsten uit kunnen worden vergaard;
- Educatie en draagvlak: middels dit voedselbos ontstaat er een levend voorbeeld hoe duurzame landbouw er uit kan zien. Educatie kan bijdragen om de noodzaak en het 'waarom' en 'hoe' uit te leggen.

Successie van bodem en planten

4.3. Ontwerp toelichting

4.3.1. Omgeving

De betreffende kavel ligt in Berkelaar, gemeente Echt-Susteren, in de buurt van het rivieren landschap van rivier de Maas. De directe omgeving bevat richtinggevende infrastructuur zoals het Julianakanaal, A2 snelweg en spoorlijn. Daartussen ligt een wijds agrarische landschap welke bestaat uit een zanderige bodem waar zowel eenjarige als meerjarige teelten op worden verbouwd.

4.3.2. Sectoren

Naast de genoemde wensen in hoofdstuk 2 zijn er nog andere factoren om rekening mee te houden bij het maken van een succesvol ontwerp voor een voedselbos. Deze worden sectoren genoemd. Dit zijn invloeden van buitenaf die een positieve of negatieve uitwerking hebben.

Drift

Drift van gewasbeschermingsmiddelen welke op omliggende percelen gespoten worden heeft schadelijke gevolgen voor het voedselbos. Daarom is het noodzakelijk om deze zijden en aan de dominante windrichting (Zuidwesten) een natuurlijke haag of struweel te realiseren. Dit is reeds opgenomen in het landschapsontwerp. Tevens biedt deze haag ook refuge aan kleine zoogdieren, vogels en insecten.

Giftige vegetatie

In aangrenzende weides waar vee gehouden wordt dient rekening gehouden te worden met giftige vegetatie. Respectievelijk gedroogd Jacobskruiskruid en Esdoorn zaden zijn giftig voor runderen en paarden.

Regenwaterinfiltratie

Gezien de hoogteligging van het voedselbos is het niet mogelijk om hemelwater dat afstroomt van naburige percelen of greppels op te vangen voor infiltratie binnen het voedselbos.

Water vasthouden in het perceel is essentieel om droge periode te overbruggen en om gradiënten te creëren. Het regenwater dat valt in het voedselbos kan infiltreren wat verdamping en uitdroging beperkt in droge perioden.

4.3.3. Vegetatie

Structuur

Zoals vermeld in hoofdstuk 1 wordt een bosrand gesimuleerd waarin een opbouwende en repeterende gelaagdheid van meerjarige beplanting gedijt. In randen of overgangen tussen verschillende landschappen of landgebruik schuilt de meeste diversiteit. In een climax bos is te weinig licht voor een succesvolle ondergroei en op een monocultuur akker is geen diversiteit waardoor weinig ecologische relaties die de vegetatie kunnen beschermen of bevorderen. Deze repetitie is te zien door de 8 rijen beplanting die in het ontwerp terugkomen. De aanwezige rij jongvolwassen Haagbeuken en Eik ten Noorden van het perceel zijn ecologische waardevol. De hogere bomen zijn in het Noorden gesitueerd en de kleinere bomen in het Zuiden zodat zoveel mogelijk zonlicht op de kronen van de bomen valt. De plantafstand tussen de ingetekende bomen is 1,5x ruimer als in een traditionele hoogstamfruitboomgaard i.v.m. het nodige zonlicht voor de onderlaag van struiken en vaste planten. Tussen de rijen kan een doorgang behouden worden welke past bij het in te zetten materieel of mechanisatie.

Aan de Noordzijde van elke rij is de struiklaag gepland welke minder zonuren nodig heeft en halfschaduw kan verdragen. Aan de Zuidzijde van elke rij zijn de vaste planten gepland omdat deze meer zon nodig hebben. De plantlijst is in bijlage 2 te vinden

Eventuele beperkingen m.b.t. hoogspanningsleidingen zijn op dit moment van schrijven niet bekend en daardoor niet meegenomen in dit ontwerp.

Polycultuur

Door een polycultuur toe te passen wordt het principe van de natuurlijke bosrand gesimuleerd waardoor er ecologische verbindingen tot stand komen en zorgen voor een natuurlijke balans, zoals eerder omschreven. Diversiteit is hierbij van belang om ziektes en om verspreiding van ziektes te beperken. Om het oogsten te vergemakkelijken wordt er in rijen geplant en er wordt per rij één soort boom aangeplant.

Ecologie

Door extensief beheer en productie ontstaat er veel ruimte voor de ecologische verbindingen boven maaiveld. Denk hierbij aan kleine zoogdieren zoals das, marterachtigen, eekhoorn, muis, egel en vos. Daarnaast zal het voedselbos ook (roof)vogels aantrekken. Het bos is een schuilplaats, broedplaats en voorziet gedeeltelijk in de voedselbehoefte voor gevogelte. Insecten gedijen bij overstaande gewassen waar geregeld kruiden in bloei komen en waar oude bloeistengels gebruikt worden als overwinteringsplek.

Zoals hierboven de diergroepen beschreven die zich bovengrond vertonen, zo zijn er ook de ondergrondse relaties die een belangrijke rol vervullen. De bodem is namelijk de basis voor gezonde planten en een gezond voedsel. Het bodemleven floreert bij diversiteit en stabiliteit. Hoe meer meerjarige gewassen er zullen groeien, des te meer schimmels, bacteriën, wormen, slakken, mollen, pissebedden, spinnen, miljoenpoten, duizendpoten, kevers en mieren zullen verschijnen en hun werk doen, ieder op hun eigen niveau binnen deze voedselketen. Door deze activiteiten wordt de bodem rijker, luchtiger, houdt meer water vast, bevat meer organische materiaal, is beter droogte bestendig en absorbeert meer regenwater bij hevige regenwater. Hoe minder intensief het beheer, des te meer ecologisch evenwicht er ontstaan.

De zonneweide en voedselbos worden ingepast met een Limburgs gemengd struweel van ca. 4m breed. Dit landschapselement levert een waardevolle bijdrage als schuil- en broedplek, voedsel voor vogels en migratielijnen voor kleine zoogdieren zodat deze zich ongezien en veilig kunnen verplaatsen. Op de zonneweide wordt een kruiden- en bloemrijk grasland ingezaaid wat de biodiversiteit sterk zal bevorderen.

In het voedselbos kan in overleg met de lokale vogelwerkgroep een vogelkast worden geplaatst om roofvogels aan te trekken voor ecologisch evenwicht.

4.3.4. Ontsluiting en omheining

Via het fietspad aan Maasbrachterweg kan het voedselbos worden betreden. In overleg met de eigenaar van het perceel wordt besloten of en in welke mate het terrein toegankelijk wordt gemaakt. Dit om enige sociale controle te behouden over de bezoekers van het voedselbos. De toegang kan worden gemaakt middels een eiken houten landhek. De reeds gekozen 3-rijen Limburgse gemengde haag in het landschapsontwerp voldoet ook om het voedselbos te omzomen waar nodig. De huidige haag parallel aan de Maasbrachterweg bestaat enkel uit Meidoorn. Zoals eerder opgemerkt i.v.m. paarden geen (veld)esdoorn opnemen in het haagsortiment. Toe te passen afrasteringen rondom de zonneweide en het voedselbos zijn voor klein wild geen hindernis, waardoor vrije uitwisseling mogelijk is.

4.3.5. Inpassing voedselbos in landschapsontwerp en omgeving

De aanwezige haagbeuken ten Noorden van het perceel geven de nodige beschutting voor de directe buur, Mw. Verwijlen. Indien nodig om inkijk te verminderen kan gefaseerd hakhoutbeheer ingezet worden om verjonging te krijgen in de bomenrij. Daarnaast kan een Limburgse gemengde haag aangeplant worden, parallel aan deze bomenrij, om inkijk te beperken.

Het voedselbos zorgt voor een gelaagdheid in vegetatie bestaande uit vaste planten, struikvormers, kleine bomen, grotere bomen en klimplanten. Na aanplant zal alles gaan groeien zodat er een natuurlijk uitzicht ontstaat voor de bewoners vanaf Maasbrachterweg 86 t/m 100 en wordt het directe zicht ontnomen op de zonneweide.

4.4. Beheer in voedselbos

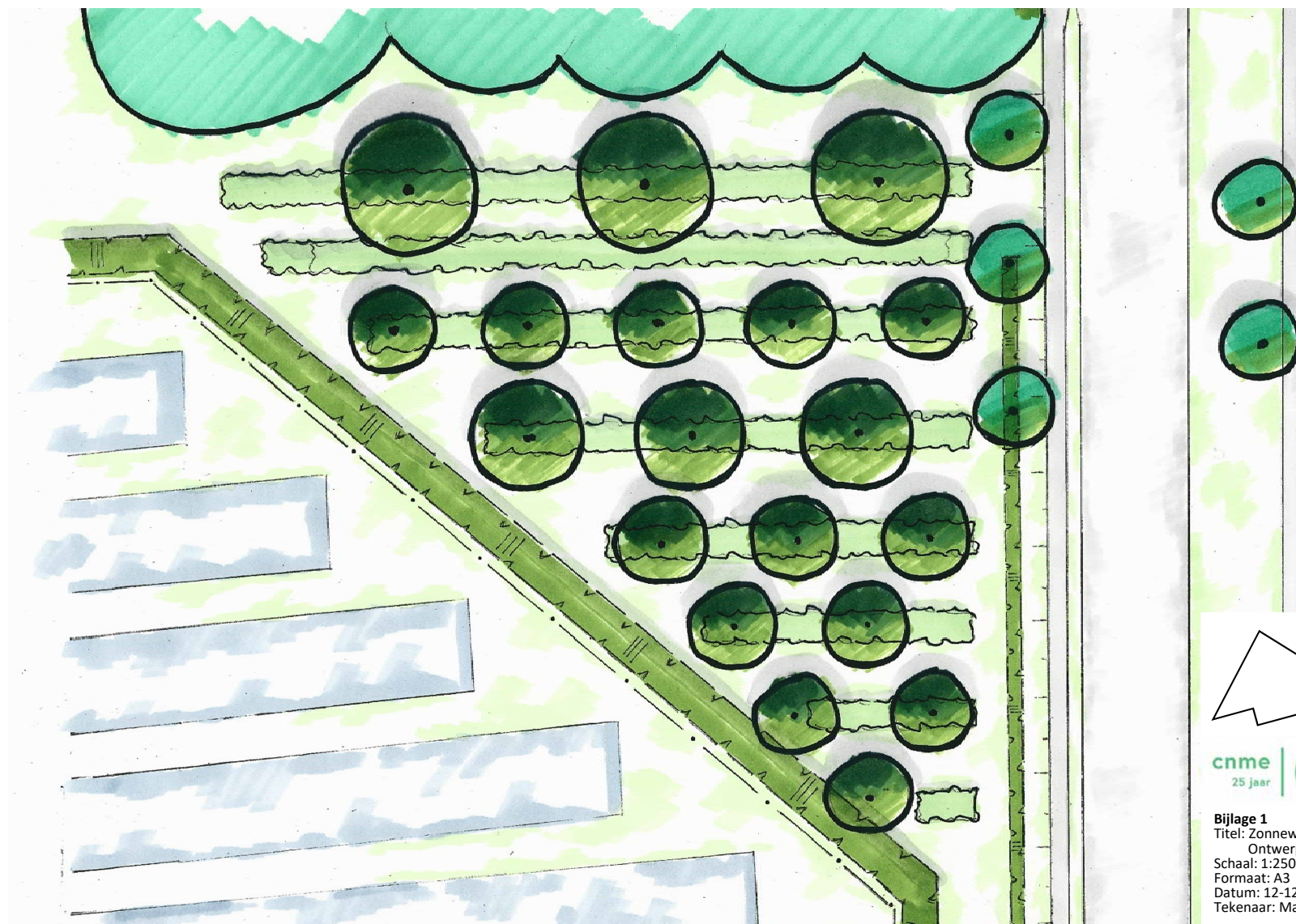
Zoals eerder aangegeven wordt er extensief onderhoud gepleegd. Werkpaden voor klein materieel dient begaanbaar te blijven. De overige oppervlakte mag zich blijven ontwikkelen omwille van bodemvruchtbaarheid, aanmaak van organische stof en de ecologische voordelen zoals toegelicht in 3.3, alinea Ecologie. Wilde bramen worden wel behandeld. Deze worden uitgestoken met spitvork en met de wortels te drogen gehangen waardoor afsterving volgt. De overige spontane gewassen die opkomen tussen de aangeplante beplanting worden gedoogd en biedt beschutting aan de jonge aanplant zodat water lang wordt vastgehouden tussen de vegetatie en in de bodem. Daarnaast is er minder windstress en minder verdamping. Indien nodig kan pleksgewijs rondom een specifiek gewas (bv. hazelaar) gemaaid worden om het oogsten te vergemakkelijken. Indien er gemaaid wordt, wordt vrijkomend materiaal standaard niet afgevoerd. Dit materiaal is voeding voor de bodem en kan ter plekken verdeeld worden. De bodem verrijkt omdat er meer organische materiaal wordt opgebouwd.

Mocht er tak- en/of snoeihout vrijkomen uit bomen of struikgewas, dan kan dit worden verwerkt in een takkenril. Een takkenril slinkt en rot langzaam weg. Het biedt huisvesting aan egels, muizen, kevers en geleedpotigen. Als er materiaal vrijkomt met holle stengels, zoals bijvoorbeeld Vlier, kan dit hout gebundeld in een solitair bijenhotel worden geplaatst. Een bijenhotel is zeer goed zodat de inheemse solitaire bijen eitjes kunnen leggen in de holle stengels voor de volgende populatie. Deze specifieke bijen bestaan uit tientallen verschillende soorten die specifieke relaties hebben met wilde planten, wat goed aansluit bij het kruiden- en bloemrijke zaadmengsel dat wordt aangebracht op de zonneweide.

4.5. Educatie en sociaal

Voedselbossen zijn heel erg in ontwikkeling en daarom is educatie nodig om het 'waarom' en 'hoe' uit te leggen. Lokale basisscholen, middelbare scholen, MBO-opleidingen of verenigingen kunnen een rondleiding krijgen met het verhaal achter deze duurzame manier van voedselproductie. In de context van klimaatveranderingen en CO₂ uitstoot is een voedselbos een goede toepassing welke meerdere voordelen biedt in het verbeteren van de leefomgeving van de mens en andere wezens. Daarnaast is het doel is om mensen te laten ervaren en beleven. Het voedselbos kan zich ontwikkelen tot een lokale bezienswaardigheid waar mensen kunnen ervaren hoe een voedselbos er uit kan zien, welke producten uit komen en welke waarde dit toevoegt aan de biodiversiteit.

Bijlage 1: Voedselbos ontwerp

Bijlage 2: Voedselbos soortenlijst

Bomen 1^e categorie

Nederlandse naam	Latijnse naam
Tamme kastanje	Castanea sativa vs. cvar.
Chinese dadel/Jujube	Ziziphus jujuba

Bomen 3e categorie

Nederlandse naam	Latijnse naam
Krentenboompje	Amelanchier alnifolia vs. cvar.
Vijg	Ficus carica vs. cvar.
Amandel	Prunus dulcis

Struiken

Nederlandse naam	Latijnse naam
Hazelaar	Corylus avelana vs. cvar.
Zuurbes	Berberis vulgaris vs. cvar.
Honingbes	Lonicera caerulea vs. cvar.
Aalbes (rood/wit/roze)	Ribes rubra vs. cvar.
Zwarte bes	Ribes nigra
Kruisbes	Ribes uva crispa vs. cvar.
Jostabes	Ribes Jostaberry
Amerikaanse blauwe bes	Vaccinium corymbosum 'Bluecrop'
Bosbes	Vaccinium corymbosum
Cranberry/Veenbes	Vaccinium macrocarpon Cranberry
Rimpelroos	Rosa rugosa

Framboos	Rubus idaeus 'Autumn Bliss'
Hibiscus/Chinese roos	Hibiscus sinosyriacus
Kardoen	Cynara cardunculus

Vaste planten

Nederlandse naam	Latijnse naam
Duizendblad	Achillea millefolium
Duitse knoflook	Allium senescens
Bonenkruid	Satureja hortensis
Hemelsleutel	Sedum telephium
Tijm	Thymus vulgaris
Groene asperge	Asparagus officinalis
Aardbei	Fragaria x ananassa
Meerjarige (brons) venkel	Foeniculum vulgare dulce
Struisvaren	Matteuccia struthiopteris
Vetplant	Astragalus crassicaupus
Aardpeer	Helianthus tuberosum

Oxalidaceae	Oxalidaceae
Canadese Kornoelje	Cornus canadensis
Zoutmelde	Atriplex canescens
Grote zandkool/wilde rucola	Diplotaxis tenuifolia

Klimplanten

Nederlandse naam	Latijnse naam
Kiwi	Actinidia chinensis
Kiwibes	Actinidia arguta
Hop	Humulus lupulus
Japanse wijnbes	Rubus phoenicolasius
Braam (doornloos)	Rubus fruticosus 'Chester Thornless'

Ondersteunende planten

Nederlandse naam	Latijnse naam
Brem	Cytisus scoparius
Gaspeldoorn	Ulex europaeus

Bijlage 3: Voedselbos referentiebeelden

Struweel >3 meter

2 laags rijenteelt

Hoge plantendichtheid en bijkruiden

Winteraanzicht struik- en/of kruidenlaag

Rijenteelt diverse hoogtes met ruw gras

1 laags rijenteelt laagstamfruit

Halfstam rijen >5 meter

Eetbare bloemen / bijenlint

1 laags rijenteelt

- A** Entree tot panelenveld (breedte: 5,0 m)
- B** Onderhoudspad rond panelenveld (breedte: 2,5 m)
- C** Hekwek
- D** Aan te leggen wandelpad in de vorm van een uitgemaaid grasbaan (breedte: 2 m)
- E** Indicatieve ligging transformatoren (7,5 m²)
- F** Inkoopstation (21 m²)
- G** Voedselbos (ca. 1.500 m²) met bijenhotel en informatieborden (het voedselbos wordt in samenspraak met de omwonenden aangelegd en ingericht)
- H** Bestaande bomenlaan langs Maasbrachterweg
- I** Bestaande bomenlaan langs Julianakanaal
- J** Bestaande bomenlaan langs agrarische bebouwing Swaantjesweg 14/16
- K** 2 meter hoge struweelhagen, 4 meter breed bestaande uit drie plantrijen met onderlinge afstand van 1 meter in driehoeksverband

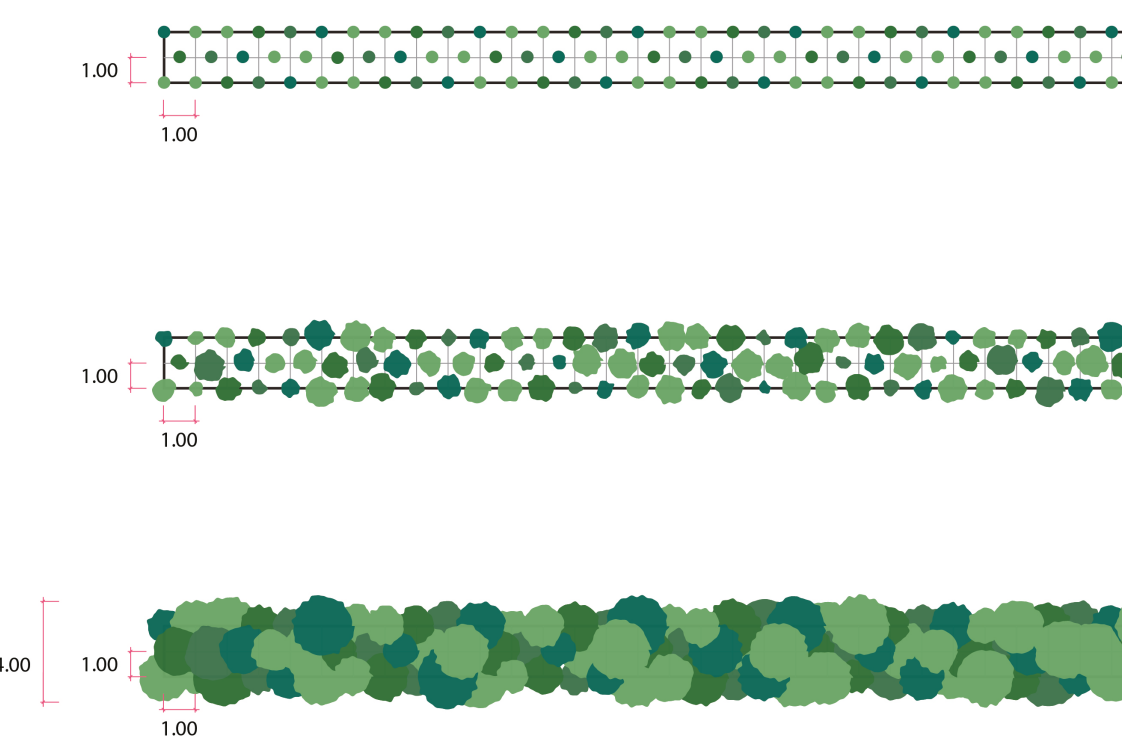
m.u.v. **K1** ter hoogte van het erf aan de Swaantjesweg; hier zal de haag 2.50 meter hoog zijn en de middelste rij bestaan uit beuk, met een onderlinge plantafstand van 25 cm in de rij

Binnen de struweelsingel worden 4 zitstokken voor roofvogels en uilen gerealiseerd
- L** Voet hoogspanningsmast
- M** Kruidenrijk en bloemrijk grasland met takkenrillen binnen plangebied

Bepantingsplan

Vak	Omvang		Lat. Naam	Ned Naam	Procent	Plantafstand	Plantmaat	Verband	Aantal
K1	Struweel	210 m1	Fagus sylvatica	Gewone beuk	25	1.00 in de rij, 1.00 tussen de rij	175/200	vershoven groepen van 8	210
	Struweel	210 m1	Fagus sylvatica	Gewone beuk	25	0.25 in de rij, 1.00 tussen de rij	175/200	vershoven groepen van 8	840
	Struweel	105 m1	Prunus spinosa	Sleedorn	12.5	1.00 in de rij, 1.00 tussen de rij	100/125	vershoven groepen van 8	105
	Struweel	105 m1	Acer campestre	Veldesdoorn	12.5	1.00 in de rij, 1.00 tussen de rij	100/125	vershoven groepen van 8	105
	Struweel	105 m1	Corylus avellana	Hazelaar	12.5	1.00 in de rij, 1.00 tussen de rij	100/125	vershoven groepen van 8	105
	Struweel	105 m1	Euonymus europaeus	Wilde kardinaalsmuts	12.5	1.00 in de rij, 1.00 tussen de rij	100/125	vershoven groepen van 8	105
K2	Struweel	154 m1	Fagus sylvatica	Gewone beuk	25	1.00 in de rij, 1.00 tussen de rij	100/125	vershoven groepen van 8	154
	Struweel	154 m1	Prunus spinosa	Sleedorn	25	1.00 in de rij, 1.00 tussen de rij	100/125	vershoven groepen van 8	154
	Struweel	154 m1	Corylus avellana	Hazelaar	25	1.00 in de rij, 1.00 tussen de rij	100/125	vershoven groepen van 8	154
	Struweel	154 m1	Euonymus europaeus	Wilde kardinaalsmuts	25	1.00 in de rij, 1.00 tussen de rij	100/125	vershoven groepen van 8	154
K3	Struweel	200 m1	Fagus sylvatica	Gewone beuk	20	1.00 in de rij, 1.00 tussen de rij	100/125	vershoven groepen van 8	200
	Struweel	200 m1	Prunus spinosa	Sleedorn	20	1.00 in de rij, 1.00 tussen de rij	100/125	vershoven groepen van 8	200
	Struweel	200 m1	Acer campestre	Veldesdoorn	20	1.00 in de rij, 1.00 tussen de rij	100/125	vershoven groepen van 8	200
	Struweel	200 m1	Corylus avellana	Hazelaar	20	1.00 in de rij, 1.00 tussen de rij	100/125	vershoven groepen van 8	200
	Struweel	200 m1	Euonymus europaeus	Wilde kardinaalsmuts	20	1.00 in de rij, 1.00 tussen de rij	100/125	vershoven groepen van 8	200
	Struweel	200 m1	Euonymus europaeus	Wilde kardinaalsmuts	20	1.00 in de rij, 1.00 tussen de rij	100/125	vershoven groepen van 8	200
M	B.R.Grasland	45000 m2	Bloemrijk grasland: cruydthoeck Bloemenmengsel M5		-	200 g per are	zaden	evenredig verspreid	90 kg

Bepantingsschema

Beheersmaatregelen

Kruidenrijk en bloemrijk grasland binnengebied
Grasland wordt extensief beweid of gehooïd en niet bemest. Het wordt 1 of 2 keer per jaar gemaaid, waarbij het maaisel, nadat het even heeft gelegen, wordt afgevoerd. Er moet altijd minimaal 10% blijven staan i.v.m. ongewervelden. Hiervoor kunnen er onder de stellages van de panelen telkens andere delen ongemaaid blijven.

Kruidenrijk en bloemrijk grasland grensend aan hagen
Hier zal een zoomvegetatie worden ontwikkeld door de betreffende strook gefaseerd te maaien (1 keer per 2-3 jaar), gefaseerd ook per zijde van het plangebied. Dit levert een geleidelijke overgang.

Hagen
De hagen rond het terrein zullen in een cyclus van 3 jaar gefaseerd worden gedund, waarbij jaarlijks 1/3 deel van de aanplant wordt gedund of ingeboet, waar deze te hoog of te breed wordt. Hierdoor kan een de breedte en hoogte worden gehouden die in het eindbeeld gewenst wordt. Door dit gefaseerde beheer zal de takkenstructuur zich geleidelijk verdichten.

2 januari 2021

Communicatieplan Zonneweide Hoeve de Ruif

Samenvatting Fase 1 en Fase 2 Maart 2020 – December 2020

Communicatie kanalen

De volgende communicatiekanalen zijn gebruikt:

1. Website (contactformulier)
2. E-mail
3. WhatsApp
4. Direct Mail

Status

Tijdens de eerste fasen van dit project is het eerste publiekelijke contact gelegd met direct omwonenden en omwonenden in grotere straal rondom het project, ook wel genoemd de fase “informereren”. Dit is een opvolging geweest van het kort persoonlijk contact dat door de grondeigenaar) is uitgevoerd in de tijd na de deelname aan de projectselectie. Grotendeels is alle communicatie overgenomen door het communicatieteam van NaGa Solar. In het kort welke momenten van communicatie er zich in de afgelopen fase hebben afgespeeld:

- Week45 Advertentie Waekblaad en lancering email
- 13 November Brief aan bewoners Berkelaar
- 18 November Digitale informatieavond/ webinar
- 18 November Lancering website
- Week 47-49 Vraag & antwoord (persoonlijk)
- 29 November Vraag & antwoord (mailing)
- 29 November Update FAQ pagina website
- 1 December Na bel ronde
- 2 December Uitnodiging bewonersworkshop

Het informeren over het projectplan heeft uitvoerig plaatsgevonden en zal voortgezet worden via de website. Ook het beantwoorden van vragen welke binnenkomen via verschillende kanalen zal voortdurend uitgevoerd blijven worden. De grondlegging voor de fase “informereren” is daarmee gelegd en in grote delen uitgevoerd. Het “consulteren”, zoals dit in het project plan is genoemd, heeft gedeeltelijk plaatsgevonden door middel van de bewonersworkshop en in sommige gevallen persoonlijk contact waarbij meningen en inzichten ter overweging zijn aangeleverd. Een uitvoerige beschrijving van elke van de communicatiemomenten zoals deze zijn uitgevoerd met hun resultaten zijn hier te lezen.

Eerste contact door grondeigenaar met de bewoners

Rond maart 2020 is het eerste contact gelegd door de grondeigenaar met de bewoners. Dit was in de vorm van een persoonlijk bezoek, telefonisch of via WhatsApp. De inhoud van deze gesprekken ging voornamelijk over de plannen voor de zonneweide Hoeve de Ruif en hierbij werd ook de gemeentelijke procedure toegelicht. In de gesprekken konden bewoners hun eerste reactie geven met betrekking tot de plannen. De reacties waren niet direct negatief maar eerder bezorgd en geïnteresseerd. Men was bezorgd over meerdere aspecten zoals het verdwijnen van hun zicht op 'groen' en over een zonneweide in het algeheel met betrekking tot hoe alles in zijn werk gaat. Ook waren er reacties van mensen die aangaven dat ze geen interesse hadden in de zonneweide en alles eromheen en dus ook geen behoefte hadden aan het verkrijgen van informatie. Van deze gesprekken zijn per persoon en per contactmoment verslagen beschikbaar.

Advertentie in 't Waekblaad (zie bijlage)

In de eerste week van november 2020 (week 45) is er door NaGa Solar een advertentie geplaatst in 't Waekblaad' met o.a. informatie over hoe men kon deelnemen aan onze digitale bijeenkomst. 'T Waekblaad' is een blad met een oplage van 31.000 stuks welke wordt verspreid binnen de regio Born, Echt, Maasbracht en Susteren. De betreffende advertentie is te zien in de bijlage van dit document. Vanaf dit moment is ook het email adres info@zonneweide-hoevederuif.nl open gesteld.

Brief naar bewoners Berkelaar

Op 13 november is een geadresseerde brief uitgestuurd naar de bewoners van Berkelaar. Een totaal van 252 adressen zijn hiermee aangeschreven, 3 brieven zijn retour afzender gekomen. Ook hierin stond informatie over het project, het doel van het project en achtergrondinformatie zoals hoe het idee tot stand is gekomen. Met deze brief wilden wij de directe aan- of omwonenden betrekken bij ons plan. In de brief werd men uitgenodigd om deel te nemen aan de digitale bijeenkomst die plaats zou gaan vinden op 18 november. Ook stond in deze brief de aanmeldlink voor de avond vernoemd, ons telefoonnummer en email adres.

Buiten de brieven die retour zijn gekomen zijn er verschillende verzoeken binnengekomen op het info email adres. Alle met vragen over de inschrijving, of verzoeken tot inschrijving voor de webinar of de nieuwsbrief. Voor de personen welke niet in staat waren zichzelf in te schrijven met de instructies in de brief is dit door het communicatieteam uitgevoerd en zijn bevestigingen gestuurd naar deze personen.

Online webinar 18 november

Op 18 november vond de online webinar plaats via Livestorm. In totaal hadden 63 mensen zich ingeschreven voor deze webinar, waarvan 45 daadwerkelijk hebben deelgenomen. De opname van de webinar is vervolgens teruggekeken door 24 mensen. Tijdens de webinar werd het plan toegelicht door het projectteam en kregen bewoners de kans om vragen te stellen die zoveel mogelijk tijdens de webinar beantwoord zijn geworden. Sprekers tijdens de webinar waren Ruud Derks (Naga Solar), die iets vertelde over het project zelf, Willem Scheijen (Pouderoyen Tonnaer), over landschappelijke inrichting en Tom Muller (Energiecoöperatie Echt Susteren) over mogelijke participatie. Daarnaast waren wethouder Hub Meuwissen, Hans Schönwetter en Harald Verwijlen

aanwezig voor het onder andere het beantwoorden van vragen. Vragen die niet zijn beantwoord tijdens de webinar zijn vervolgens beantwoord via persoonlijke mails.

Tijdens de webinar werden veel vragen gesteld betreffende landschappelijke inpassing, participatie maar ook technische vragen, mogelijke waardedaling van de omliggende huizen en communicatie fasering. Overzichten van alle vragen en door wie gesteld zijn beschikbaar. De algehele reactie tijdens de webinar was goed en redelijk positief. Er was geen sprake van echte negatieve reacties, wel enige bezorgdheid en behoefte aan uitleg. De aanwezigheid van de wethouder en de gemeente ambtenaar werd zeer gewaardeerd en was uitermate positief te noemen.

Website in de lucht

Tijdens de webinar zijn we met onze website live gegaan: www.zonneweide-hoevederuif.nl Het doel van het lanceren van een site rondom het project is om continue up-to-date informatie aan te kunnen leveren en om deze info te centreren op 1 plek als verzamelplaats. Tevens worden ook alle gestelde vragen op de site verzameld en gebundeld in een meest gestelde vragen pagina (FAQ). Als laatste fungeert de website ook als een basis voor mogelijkheden tot contactlegging met het projectteam.

Vraag en antwoord gemaild naar mensen die vragen hebben gesteld

In de eerste week na de webinar hebben wij alle gestelde vragen uitgezocht, bekeken en beantwoord. Vragen over participatie zijn doorgestuurd naar Tom Muller van de energie coöperatie Echt-Susteren en door hem beantwoord. Toen dit proces eenmaal rond was hebben wij iedereen die tijdens de webinar een vraag had gesteld, een persoonlijke mail gestuurd met daarin een overzicht van de door hen gestelde vragen en onze uitgebreide antwoorden daarop. In totaal hebben 11 mensen tijdens de webinar vragen gesteld. In totaal zijn er 53 vragen gesteld.

Op de meeste mails zijn geen reacties gekomen, op een enkeling na. Hiermee wordt er ook van uit gegaan dat wij alle vragen naar behoren hebben beantwoord.

Algehele mail naar ingeschreven adressen

In deze mail (verstuurd op 29 november) stond de link naar onze geüpdatete 'Frequently Asked Questions' pagina op de website van het project en een aantal voorbeelden van de meest gestelde vragen tot nu toe. In totaal hebben 63 mensen deze mail ontvangen, waarvan 49 de mail daadwerkelijk hebben geopend.

Na-bel ronde

Vervolgens hebben wij van het communicatieteam, iedereen die een persoonlijke mail van ons had ontvangen met vraag en antwoord, persoonlijk opgebeld om na te gaan of iedereen onze voorgaande mail in goede orde had ontvangen. Ook was de insteek van deze telefoongesprekken om inzicht te krijgen in hoe deze mensen tegenover dit plan staan en om enige andere vragen persoonlijk te kunnen opvangen.

Uitnodiging bewoners workshop via post en email

Rond 2 december 2020 hebben wij uitnodigingen verstuurd met betrekking tot een vervolg op de eerste webinar, namelijk een bewoners workshop met de direct omwonenden van het project. De insteek van deze workshop was om de dialoog verder te hebben en om in groepsverband met mensen te kunnen sparren over de vooral landschappelijke inrichting van de zonneweide.

Online workshop met direct omwonenden

De online workshop met de direct omwonenden vond plaats op dinsdag 8 december 2020. Tijdens deze workshop zijn wij samen met de direct omwonenden dieper op het plan ingegaan door nog meer inzichten te verzamelen en te sparren over mogelijkheden. Over de volgende aspecten van de inrichting is gesproken: Ten eerste, het voedselbos. Het idee van het voedselbos is toegelicht door iemand van CNME (Centrum voor Natuur en Milieu Educatie). Het idee van een bos van 1500 m² met vruchten, goed voor dier en mens, wordt zeer interessant gevonden. Daadwerkelijke plantkeuze zal in een later stadium, samen met de omwonenden gemaakt worden (zomer 2021). Ten tweede, het wandelpad aan de zuidkant van het park. De buurman grenzend aan de zuidkant van de zonneweide heeft een voorkeur om daar geen pad te hebben. Dit vanwege mogelijk zicht op zijn erf met caravanstalling. Een pad aan de noordkant heeft echter voor een aantal bewoners gevolgen in het kader van veiligheid en privacy. Aangezien de gemeente en de Landschappelijke Kwaliteitscommissie een voorkeur hebben voor een pad, zal bekeken worden of de inrichting dusdanig kan zijn dat aan de bezwaren van de buurman aan de zuidelijke kant tegemoetgekomen kan worden.

Opvolging ontwerp wandelpad

Op vrijdag 11 december 2020 is er specifiek met de zuider buurman van de zonneweide een digitale bijeenkomst geweest tussen Pouderoyen Tonnaer (ontwerp), NaGa Solar, de buurman en diens schoonzoon. Na duidelijk de bezwaren opgehaald te hebben, zijn er in onderling overleg oplossingen gevonden die voor beide partijen werkbaar en akkoord bevonden zijn. Deze aanpassingen zijn ook per email tussen de partijen bevestigd. Het landschappelijk plan is conform aangepast en zal gewijzigd ingediend worden bij de gemeente begin januari.

Volgende fase: Fase 3 Januari 2021 – zomer2021

Samenvatting

- 8 december Bewoners workshop
- Week 51-1 Definitief ontwerp
- Q1 Overleg buurtvereniging
- Februari Vorming klankbordgroep
- Q2 Participatie brochure door Energiecoöperatie Echt Susteren
- Doorlopend Updates via website en nieuwsbrief
- Zomer Inrichtingssessie voedselbos

Ook is er aangegeven dat er in fase 3 herzien zou worden of het opzetten van een facebook pagina zinvol is. Een analyse van de huidige instroom aan vragen en contactverzoeken laat zien dat de huidige middelen toereikend zijn. Het WhatsApp nummer wat momenteel is opgezet voor het ontvangen van berichten over dit project is momenteel nog door geen enkel persoon gebruikt. Het lijkt erop dat enkel de direct omwonenden sporadisch contact zoeken via WhatsApp. Contact wat plaatsvindt via dit kanaal wordt vaak gelegd via het persoonlijke nummer van de Grondeigenaar. De grondeigenaar ondervindt hier geen hinder van. Om het voor deze mensen zo gemakkelijk mogelijk te houden zal dit ook zo behouden worden. Alle opmerkingen en vragen welke de Grondeigenaar ontvangt worden direct doorgespeeld naar het communicatieteam van NaGa Solar, welke deze tijdig opvolgt.

Planning

Afronden van definitief ontwerp

December 2020 – Januari 2021

Naar aanleiding van de bewoners workshop zijn er verschillende inzichten gekregen in waar de aandachtspunten voor de stakeholders liggen. In de aankomende weken zullen deze argumenten beraad worden door het projectteam om tot een weloverwogen definitief ontwerp te komen. Hiernaast zal de anterieure overeenkomst met de gemeente afgestemd worden en is de landschaps-inrichting reeds voorgelegd aan de LKM-commissie.

Over deze interne zaken zal geen specifieke communicatieve aandacht besteed worden. Het communicatieteam zal wel te allen tijde op de hoogte gehouden worden van de status en ontwikkelingen om eventuele vragen die door stakeholders over dergelijke onderwerpen gesteld worden correct te kunnen beantwoorden.

Uitnodiging via mail; presentatie definitief ontwerp

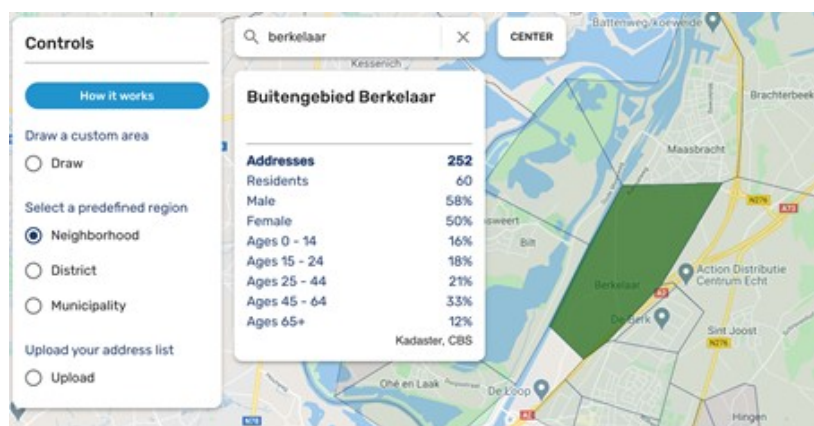
8 januari 2021

Alle personen welke reeds ingeschreven staan voor onze nieuwsbrief, eerder met ons in contact zijn geweest of de voorgaande webinar bezocht hebben zullen per mail op de hoogte gesteld worden van de exacte datum en tijd van deze presentatie. Ook op de website zal een nieuw formulier geplaatst worden waarmee men zich in kan schrijven voor de webinar op 18 januari om 19:00 uur.

Uitnodiging via geadresseerde brief; presentatie definitief ontwerp

8 januari 2021

Om iedereen op de hoogte te stellen zal er ditmaal ook opnieuw gebruik gemaakt worden van een geadresseerde brief welke wordt uitgestuurd binnen het gebied Berkelaar. Deze 252 adressen zullen de uitnodiging ontvangen.

Advertentie Waekblaad; presentatie definitief ontwerp

12 januari 2021

Wij willen zo veel mogelijk bewoners bereiken met de informatie over het definitieve ontwerp. Op deze wijze hebben alle geïnteresseerden de kans om duidelijk ingelicht te worden over de plannen en kunnen er nog eventuele vragen gesteld, laatste opmerkingen gemaakt worden en kunnen er vragen gesteld worden over het verdere verloop van het proces. Een aankondiging betreffende de digitale informatiesessie op 18 januari zal dan ook in het Waekblaad geplaatst worden.

Digitale informatiesessie; Aankondiging definitief ontwerp

18 januari 2021

Op 18 januari zal het definitieve ontwerp gepresenteerd worden via een bewonersbijeenkomst, opnieuw in digitale vorm. Tijdens deze presentatie zullen alle details van het ontwerp nadert verklaard worden en zal waar nodig ook de keuze genuanceerd uitgelegd worden wanneer dit voor sommige bewoners of andere stakeholders kritische punten waren. De Gemeente Echt-Susteren zal verdere vervolgstappen van het proces rondom de vergunning uitleggen.

Overleg buurtvereniging

Eerste kwartaal

In het projectplan (pagina 27) is een jaarlijkse bijdrage aangegeven door de exploitant aan de buurtvereniging Berclara, een lokaal sociaal fonds. Waaraan dit budget te besteden, zal voorheen afgestemd moeten worden zodat de besteding van dit fonds ook in lijn zal staan met het doel van de exploitant, zijnde het stimuleren van verduurzaming of innovatie en educatie hierin.

De buurtvereniging Berclara zal in een overeenkomst met de exploitant en de energiecoöperatie vastleggen hoe deze gelden besteed gaan worden. Hierover dient vooraf overleg plaats te vinden om de scope van deze overeenkomst op te stellen. Ook wordt er gedacht om lid van de buurtvereniging deel te laten nemen bij het vormen van de klankbordgroep. Meer hierover volgt.

Vorming klankbordgroep

Februari 2021

Waar in de voorgaande acties met name de focus lag op het informeren en consulteren wordt vanaf deze periode verder ingespeeld op het participeren. Het vormen van een klankbordgroep is als cruciaal erkent voor de connectie met de buurt en andere stakeholders. Opdat het project team ook beter inzicht heeft in de belangen van alle omwonenden, zal er een klankbordgroep gevormd worden. Het klankbord dient representatief te zijn aan de personen uit de buurt en de andere stakeholders. Met deze groep zullen zaken als het plannen van de bouwwerkzaamheden afgestemd worden. Denk hierbij aan mogelijk overlast wat de bouw met zich mee kan brengen en hoe dit zo veel mogelijk ingeperkt kan worden. Deze groep zal de buurt vertegenwoordigen.

Het samenstellen van deze klankbordgroep zal samen met de omwonenden gedaan worden. Hierin speelt het projectteam samen met de Energiecoöperatie een leidende rol in het aanspreken van geschikte personen en het publiekelijk maken van het samenstellingsproces via de communicatiekanalen welke bekend zijn. Er zal zorgvuldig bekeken worden welke personen passend zouden zijn voor deze klankbordgroep, zo zou het ideaal zijn om uit elk van de volgende groepen een representatief persoon te hebben:

- Direct aanwonende aan Maasbrachterweg of Swaantjesweg;
- Lid van de buurtvereniging Berclara;
- Ondernemer uit de buurt.

In de maand Februari zal deze klankbordgroep gevormd worden. Er zal contact gelegd worden met de personen welke potentieel deel uit kunnen maken van deze klankbordgroep en er zal besproken worden hoe de werkzaamheden van deze klankbordgroep eruit zullen zien.

Meer over de inzet van de klankbordgroep is te lezen in het participatieplan.

Updates website en nieuwsbrief

Doorlopend

Het updaten van de website zal gebeuren wanneer er aanpassingen aan het ontwerp zijn of er nieuwe informatie te delen is. Ook is er de verwachting dat vragen en opmerkingen sporadisch binnen zullen blijven komen. De vragen en de daarbij horende antwoorden zullen net zoals voorheen verwerkt worden op de website. Wanneer er aanpassingen of updates zijn welke voor het grote publiek van belang kunnen zijn zullen deze updates via de nieuwsbrief naar buiten gebracht worden. Denk daarbij ook aan updates over het vergunningstraject.

Participatie brochure

Aanvang tweede kwartaal

Verdere financiële participatiemogelijkheden worden door Energiecoöperatie Echt-Susteren Energie vastgesteld. De Energiecoöperatie zal een duidelijke brochure op stellen met uitleg over de mogelijkheden welke de coöperatie aan zal gaan bieden aan haar (potentiële) leden. Het animo van de buurt tot deelname zal hier een beslissende factor zijn in het organiseren van een eventuele infoavond. Anderzijds kan er ook gekozen worden voor één-op-één opvolging en informatieverstrekking.

In eerste instantie zal gestart worden met het werven van participanten door middel van het uitsturen van deze brochure binnen Berkelaar. Hierna volgen overige delen van de gemeente. ESE heeft duidelijk aangegeven dat participatie van direct omwonenden voorrang heeft op bewoners verder af. Door de brochure in fases te verspreiden zal iedereen op de hoogte gesteld worden en kan er gemeten worden hoe groot de betrokkenheid van de buurt is bij het participeren in dit plan.

Wederom zal er op de website een nieuwe pagina ingericht worden welke alle participatieaspecten omvat of zal er verwezen worden naar de site van de Energiecoöperatie. Zo kan ook digitaal teruggevonden worden wat de mogelijkheden zijn, samen met een link naar de website van de energiecoöperatie.

Inrichtingssessie voedselbos

Eind zomer

De aanwezigheid van een voedselbos spreekt veel van de bewoners aan. Grotendeels wegens het uitbreiden van de natuur. Tijdens de laatste bewonersworkshop zijn hier veel vragen en opmerkingen over gekomen. Er is duidelijk een interesse van de direct omwonenden om mee te denken hoe de natuur verder ontwikkeld kan worden in samenhang met de zonneweide. De dialoog tot exacte invulling van het voedselbos zal dan ook actief met hen opgepakt worden. Middels een nieuwe sessie of workshop, binnen de op dat moment geldende corona maatregelen, zal er samen met CNME en de bewoners een ontwerp gemaakt worden voor het voedselbos. Ruim voorafgaande aan deze sessie zullen de direct omwonenden per mail en brief een uitnodiging krijgen en opgeroepen worden om vooraf input aan te dragen zodat hier verder op ingegaan kan worden tijdens de sessie.

Voortzetting

Een groot gedeelte van de communicatiestrategie is afhankelijk van de reacties van omwonenden op de uiteindelijke keuze in het ontwerp en het verloop van het vergunningstraject. In ieder geval zal het communicatieteam het persoonlijk contact wat met de omwonenden is gelegd in stand houden en zo transparant mogelijk in informatie te kunnen blijven voorzien.

Stakeholders

Voorheen zijn er verschillende stakeholders geïdentificeerd en benoemd in het projectplan. Met deze paragraaf blikken wij terug op deze stakeholders, in gegroepeerde wijze, welke vormen van communicatie er zijn geweest en of deze stakeholders nog als cruciaal gezien worden.

Direct omwonenden:

1. #1 Livarboerderij; varkenshouderij
2. #10 Bewoners Maasbrachterweg 99
3. #11 Bewoners Lombok, Maasbrachterweg 98, 96, 94, 92 en 90
4. #12 Bewoners Lombok, Maasbrachterweg 100, 88 en 86

Deze groep stakeholders is nauw betrokken geweest bij alle communicatie en overleggen. Via de bewonersworkshop hebben zij deel kunnen nemen aan het dialoog over het ontwerp van de zonneweide. Ook zijn er persoonlijke gesprekken geweest met deze stakeholders. Momenteel heeft ieder zich gehoord gevoeld en liggen er geen knelpunten meer. Ook aangrenzende perceeleigenaren welke in de buurt wonen zijn betrokken bij dit dialoog.

Bewoners ruimere omgeving:

1. #12 Bewoners Berkelaar en Maasbracht
2. #14 Wandelaars langs Julianakanaal

Personen welke niet direct zicht hebben op de zonneweide maar hier wel mee in aanraking komen bij reizen en recreatie. Enkel een informerende rol is hier van toepassing. Zo hebben alle bewoners van Berkelaar en Maasbracht de aankondigingen in 't Waekblaad kunnen zien en is er de mogelijkheid hun stem te laten horen tijdens de digitale informatiemomenten welke er in fase 3 ook opnieuw aankomen. Het bredere publiek zal ook merendeels de doelgroep zijn voor de financiële participatie en informeren wanneer de plannen definitief zijn.

Lokale bedrijvigheid:

1. #2 Stal Berkelaar
2. #3 Berkelaarshof
3. #4 Bistro Maud
4. #5 Kimz Ijs, Koffie en meer
5. #6 Businesspark Midden-Limburg
6. #7 Zorgboerderij Swaantjeshof
7. #8 Paarden Handelsstal BVH

De plannen zijn kenbaar gemaakt aan deze groep via oa. de advertentie in 't Waekblaad maar grotendeels niet persoonlijk gesproken. Ook hebben alle bedrijven gelokaliseerd in Berkelaar de geadresseerde brieven ontvangen. Op een enkeling na is er van het gros van deze groep stakeholders weinig respons gekomen. Met een enkeling welke zeer dicht bij de projectlocatie gelegen is, is contact geweest over eventuele wensen. Hier werd duidelijk aangegeven dat recreatiemogelijkheden gewenst zijn waar het plan hier ruimte voor geeft. Deze zijn overwogen in het omgevingsdialoog.

Verder zijn spelen deze stakeholders een minder drijvende rol wegens de afstand tot de projectlocatie en zullen deze vanaf heden grotendeels gezien worden als mogelijke participanten en minder als belanghebbenden.

Partners op projectniveau

1. #9 Buurtvereniging Berkelaar
2. #16 Energiecoöperatie Echt-Susteren
3. #17 Gemeente Echt-Susteren
4. #19 Provincie Limburg
5. #18 Adviespanel projectplannen
6. #20 Waterschap Limburg
7. #21 TenneT
8. #22 Enexis

Deze lijst met partners of belanghebbenden is gevormd op projectniveau. Organisaties welke betrokken dienen te zijn bij het plannen en goedkeuren van de bouw. Met elk van deze stakeholders is contact geweest om zaken af te stemmen. Het projectmanagement houdt dit in de gaten en schakelt met deze personen waar zij betrokken dienen te worden. Voor een enkeling betekent dit een zeer nauwe samenwerking, voor de andere enkel een informerende rol.

CNME

Een toevoeging op de stakeholders analyse kan gedaan worden bij het onderwerp voedselbos. Hier is inmiddels contact met CNME welke zeer betrokken en deskundig zijn met het invullen en onderhouden van zulke voedselbossen. Een belangrijke rol is door hen ingevuld tijdens de bewonersworkshop waar omwonenden mee konden denken over de invulling van het bos. In het later stadium zal de connectie tussen CNME en de bewoners opnieuw gelegd worden om tot een concrete invulling te komen van het stuk grond. De verwachting is dat hier door bepaalde direct omwonenden enthousiast aan deelgenomen zal worden.

Conclusie draagvlak

Door het projectteam is veel energie en tijd gestoken in communicatie met stakeholders van project Solarweide Hoeve de Ruif.

Al met al lijken de belangrijkste onduidelijkheden van het ontwerp afgehandeld te zijn. Er zijn verschillende stakeholders geweest, met name direct omwonenden, welke sterke meningen hadden over hoe dit vorm te geven. Ook over voorafgaande communicatie. Waar er vlak na de zomer weinig tot geen draagvlak was bij deze groep, is dit inmiddels verschoven naar een veel rustigere situatie. Er is duidelijk opgemerkt dat het gros van de tegenargumenten vaak voortkwamen uit onwetendheid of misinformatie. Juist dit zijn de onderwerpen welke wij goed hebben kunnen verwerken op de website, welke wij in een-op-een telefoongesprekken hebben kunnen verklaren en weerleggen en waar bronnen en studies over zonneparken een informerende rol hebben gespeeld. Nu blijven er een aantal stakeholders welke niet of minder open stonden voor persoonlijk contact. Grotendeels personen welke niet perse vóór of tegen de plannen zijn en stil zijn gebleven. Ook deze groep is alsnog meerdere malen gecontacteerd maar blijven bij het standpunt niet betrokken te hoeven worden in bijvoorbeeld de omgevingsdialoog. Een enkeling heeft aangegeven tegen bepaalde plannen te zijn, dit is in een geval persoonlijk besproken en de plannen zijn hierop aangepast. In een ander geval zal dit hoogstwaarschijnlijk resulteren in een opstand actie over dit project richting de gemeente. Ook met deze persoon is geprobeerd contact te leggen, verdere uitleg te geven en meer inzicht te krijgen in de drijfveren van de tegenargumenten. Telefonisch of persoonlijk contact was niet gewenst en werd ook bij informatievoorziening of opvolging van vragen afgehouden. Concluderend zien wij dit motief een zwaarder persoonlijk motief hebben richting de grondeigenaar dan specifiek op projectmatige eigenschappen.

Op een bredere schaal, financiële participatie, is het draagvlak momenteel lastiger te meten. De reacties op de communicatie welke er tot dusver gevoerd is, laten enige interesse zien in financiële participatie. Met de informatie die daarover dusver verstrekt is, kan nog niet bevestigd worden of de wil van deze stakeholders ook concreet is. Hiervoor zal de volgende fase meer duidelijkheid moeten gaan geven.

In dit stadium van het proces kan het projectteam bevestigen dat het draagvlak voor het ontwerp van de zonneweide sterk vergroot is in vergelijking met de aftrap hiervan en dat er voldoende draagvlak lijkt om de volgende stap te zetten naar realisatie van Zonneweide Hoeve de Ruif.

Na afronding van de komende vergunningfase, zal het eerder opgestelde communicatieplan (mei 2020) geïmplementeerd worden. Dit zal vooral betrekking hebben op het hoogte houden van en het betrekken van omwonenden en andere stakeholders.

BIJLAGE

Duurzaam Berkelaar met Zonneweide Hoeve de Ruif

Zonneweide Hoeve de Ruif is één van de door de gemeente geselecteerde projecten. Met als doel, een **energieneutraal Echt-Susteren in 2040**.

Hoeve de Ruif aan de Maasbrachterweg 97 te Berkelaar heeft daarvoor samen met NaGa Solar het initiatief genomen tot het ontwikkelen van een natuurinclusieve zonneweide. Een locatie waar het opwekken van groene stroom hand in hand gaat met de natuur en het ecologisch welzijn van de omgeving. In samenwerking met de gemeente, de grondeigenaar en planbureaus zijn de eerste ideeën tot stand gekomen.

Graag houden wij u op de hoogte van de ontwikkelingen van dit project. Voor het ontvangen van periodieke updates over de vorderingen van dit project kunt u uw e-mail adres achter laten op www.zonneweide-hoevederuif.nl/nieuwsbrief

Heeft u al vragen omtrent dit project?
Stuur deze gerust in via e-mail naar info@zonneweide-hoevederuif.nl

Vanwege de huidige corona maatregelen zijn wij helaas niet in de gelegenheid om een persoonlijke infoavond te organiseren. Wél bent u van harte welkom deel te nemen aan de **digitale bijeenkomst op 18 november om 19:30 uur**. Tijdens deze avond zal er inhoudelijke informatie met u gedeeld worden en bent u in de gelegenheid vragen te stellen. Mocht u verhinderd zijn kunt u deze bijeenkomst later terugkijken.

U kunt zich inschrijven voor de bijeenkomst via www.zonneweide-hoevederuif.nl/infoavond